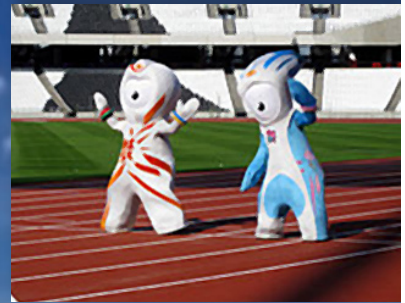

ο Μηχανικός σήμερα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 67

ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ!!

Η ΚΟΚΚΙΝΗ ΓΡΑΜΜΗ ΞΕΠΕΡΑΣΤΗΚΕ!!

Το καλοκαίρι του 2011 και το Φεβρουάριο του 2012 η Διοίκηση του ΕΤΑΑ και η Διοίκηση του Κεντρικού ΤΕΕ μας διαβεβαίωναν και μας υπόσχονταν με σχετικές αποφάσεις τους τη διατήρηση του ΤΣΜΕΔΕ, την αύξηση των παροχών μας, τη μη εφαρμογή των επιταγών του Μνημονίου.

Εντελώς όμως απρόσμενα στις 23-8-12 το Συμβούλιο του ΕΤΑΑ αποφασίζει ομόφωνα την εφαρμογή του άρθρου 44 του Ν.3986/11 δηλ. την αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών των Μηχανικών και μάλιστα αναδρομικά από 1-7-11. Η ομόφωνη αυτή απόφαση πάρθηκε και με την ψήφο των τριών Μηχανικών εκπροσώπων στο Δ.Σ.

Η απόφαση αυτή δεν συνάδει με τα όσα βιώνουν οι Έλληνες Μηχανικοί σήμερα:

Η κατάσταση έχει φτάσει στο απροχώρητο.

Το εισοδήματά μας έχει μειωθεί σημαντικά.

Η ανεργία και η υποαπασχόληση πλήττει πλέον νέους και παλαιότερους συναδέλφους.

Απειλείται εντονότατα η επιβίωση του συνόλου του τεχνικού κόσμου της χώρας.

Αυτά όλα κανείς δεν τα αντιλαμβάνεται?

Ο νέος Υπουργός γιατί δεν θέλησε να δει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ασφαλιστικού μας φορέα αλλά αντιθέτως μαζί με τους υπηρεσιακούς παράγοντες προχώρησε σε εντολές στη Διοίκηση του ΕΤΑΑ για άμεση εφαρμογή του των μνημονιακών υποχρεώσεων?

Γιατί επέβαλε τις παράλογες αυξήσεις των ασφαλιστικών εισφορών? Γνωρίζει την πραγματική κατάσταση των ελεύθερων επαγγελματιών Μηχανικών σήμερα και πόσοι από αυτούς έχουν ασφαλιστική ενημερότητα ή πόσοι άλλοι αντέχουν να πληρώνουν? Μήπως ζει σε άλλη χώρα ή έχει τη δυνατότητα να μας δανείσει?

Γιατί επικαλέσθηκε «σοβαρό δημοσιονομικό έλλειμμα και υστέρηση εφαρμογής των μέτρων...» αφού το ΤΣΜΕΔΕ είναι πλεονασματικό και δεν χρηματοδοτείται, αν και δικαιούται, από τον κρατικό προϋπολογισμό? Η τρόικα γνωρίζει ότι τα προϋπολογισθέντα χρήματα του κρατικού προϋπολογισμού δεν θα πάνε στο ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ?

Μήπως τελικά η πραγματική βούληση της πολιτικής ηγεσίας είναι να διαλυθεί ο μοναδικός υγιής και βιώσιμος ασφαλιστικός οργανισμός και να ενταχθεί στον ΟΑΕΕ σαν βασικός του χρηματοδότης?

Η εξαγγελθείσα ένταξη του ΚΥΤ στο ΕΟΠΠΥ μήπως είναι για «την οικονομική στήριξη» αυτού?

Το «κούρεμα» των αποθεματικών των ασφαλιστικών Ταμείων γιατί έγινε?

Τα μέτρα αυτά γίνονται στα πλαίσια «διαρθρωτικών αλλαγών» ή οδηγούν μαζί με τις εξελίξεις στο φορολογικό σύστημα στο τέλος του θεάτρου του παραλόγου που είναι η διάλυση του Δημόσιου Ασφαλιστικού Συστήματος, του κοινωνικού ιστού και η ισοπέδωση, εξαθλίωση και εξαφάνιση των Μηχανικών?

νιση των Μηχανικών?

Τα Διοικητικά Συμβούλια πως ψηφίζουν τέτοιες αποφάσεις «ελαφρά τη καρδία»?

Πώς ψηφίζουν οι εκπρόσωποι των Μηχανικών εναντίον του κλάδου?

Γιατί δεν σεβάσθηκαν τις ειλημμένες αποφάσεις των φορέων που εκπροσωπούν που ήταν έναντια στις αυξήσεις των εισφορών?

Γιατί δεν ακολούθησαν τις εισηγήσεις της Νομικής Υπηρεσίας του Ταμείου που είναι αρνητικές στις αυξήσεις των εισφορών?

Γιατί τόσο καιρό, αφού ήξεραν το πρόβλημα, δεν έβρισκαν τρόπο αποφυγής της αύξησης των εισφορών?

Πολλά τα ερωτήματα και χρειάζονται απαντήσεις που καλό είναι κάποια στιγμή στο εγγύς μέλλον κάποιοι να μας τις δώσουν....

Αναρωτιέμαι:

Τώρα τι γίνεται?

Δεν πρέπει κάποιοι να αναλάβουν ευθύνες?

Δεν πρέπει οι Διοικήσεις ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ και Κεντρικού ΤΕΕ να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων, να αποτρέψουν τις αυξήσεις των εισφορών, να αποτρέψουν την ένταξη του ΚΥΤ στον ΕΟΠΠΥ, να διασφαλίσουν τη διατήρηση και διαχείριση των αποθεματικών μας, να λειτουργήσουν επιτέλους τον κλάδο Ειδικών Παροχών, να προχωρήσουν στην κάλυψη επιδόματος ανεργίας στους Μηχανικούς, να λάβουν μέτρα διευκόλυνση της πληρωμής των ασφαλιστικών εισφορών...? Θα παρθούν πρωτοβουλίες, θα γίνουν σοβαρές ενέργειες ή μήπως θα «πυροβολούμε στον αέρα»?

Δεν καταλαβαίνουν ότι η ανοχή μας και η αντοχή μας φτάνουν στο τέλος τους?

Συνήθως «βλέπω το ποτήρι μισοάδειο» αλλά και ειδικά τώρα με τόσα ερωτηματικά που μου δημιουργήθηκαν από αυτά που συνέβησαν το τελευταίο διάστημα, πολύ φοβάμαι ότι οι εξελίξεις δεν θα είναι καλές...

Από όλα τα παραπάνω, ο καθένας ας βγάλει τα συμπεράσματά του...

Επισημαίνουμε ότι το ΤΕΕ Πελοποννήσου, σεβόμενο τα μέλη του και το ρόλο του, έχει στηρίξει με αγώνες, προτάσεις και δράσεις τη Κεντρική Διοίκηση του ΤΕΕ γιατί πιστεύει στο θεσμό και στα Όργανα.

Τονίζουμε ότι δεν θα θέλαμε ποτέ να βρεθούμε προ εκπλήξεων και να απογοητευτούμε ούτε να βιώσουμε την πλήρη απαξίωση των θεσμικών οργάνων και των Μηχανικών.

Δηλώνουμε ότι εμείς οι Μηχανικοί του ΤΕΕ Πελοποννήσου θα είμαστε σε εγρήγορση για να προβούμε, ίσως μόνοι μας, αλλά ενωμένοι, σε δράσεις και κινητοποιήσεις για τη διασφάλιση του επαγγέλματός μας και της κοινωνικής μας υπόστασης μας.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Η Πρόεδρος

Χαρίκλεια Δ. Τσιώλη

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ο Μηχανικός
σήμερα

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 67 ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012

Εκδότης - Υπεύθυνος

σύμφωνα με το νόμο • ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΤΣΙΩΛΗ

Ηρώων Πολυτεχνείου 19, 22100 ΤΡΙΠΟΛΗ

Τηλ.: 2710 226703, 241940, 241941

Fax: 2710 222127 - κωδικός 5364

Επιμέλεια Έκδοσης

ΜΑΡΙΑ ΠΑΣΣΑΛΗ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Τηλ./Fax: 27410 75725

e-mail: m.nikolopoulou7@gmail.com

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΥΠΟΥΡΓΟ Π.Ε.Κ.Α.
& ΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**Κατάλογος πιστοποιημένων Ενεργειακών Επιθεωρητών –
παράταση ισχύος αυτού**

Αξιότιμοι Κύριοι,

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου για άλλη μία φορά επισημαίνει την απαράδεκτη καθυστέρηση για την ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης των Ενεργειακών Επιθεωρητών, σύμφωνα με προηγούμενες αποφάσεις οι οποίες αφορούν την κατάρτιση και τις εξετάσεις πιστοποίησής τους.

Είναι γνωστό σε όλους ότι η προηγούμενη απόφαση του ΥΠΕΚΑ, με την οποία εδόθη η παράταση του καταλόγου προσωρινών Ενεργειακών Επιθεωρητών καθώς και η ένταξη στον κατάλογο των νέων που πιστοποιήθηκαν ως προσωρινοί, λήγει στις 15-10-2012.

Είναι γεγονός ότι ήδη μέχρι σήμερα έχουν καταρτιστεί δεκάδες Μηχανικοί, αρχής γενομένης από το Μάρτιο του τρέχοντος έτους, οι οποίοι αναμένουν τη διενέργεια των εξετάσεων προκειμένου να πιστοποιηθούν. Οι ανωτέρω Μηχανικοί έχουν υποχρεωθεί σε πληρωμή των ΚΕΚ πιστοποίησης χωρίς μέχρι σήμερα να έχουν ασκήσει τη δραστηριότητα και να έχουν τη δυνατότητα απόσβεσης των χρημάτων αυτών, ειδικά στην εποχή μας που οι Μηχανικοί αντιμετωπίζουν έντονο βιοποριστικό πρόβλημα. Είναι επίσης σαφές ότι το απομένον διάστημα μέχρι και τις 15-10-2012 είναι αδύνατον να ξεκινήσει και να ολοκληρωθεί η διαδικασία για όλους όσους έχουν ήδη καταρτιστεί.

Αξιότιμοι Κύριοι,

Κατόπιν των ανωτέρω, ζητάμε να προβείτε στις απαιτούμενες ενέργειες και να ανακοινώσετε άμεσα νέο κατά-

ΜΗΔΕΝΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

A+ $\leq 0,33 \cdot RR$

0,33 $\cdot RR < A \leq 0,5 \cdot RR$

0,5 $\cdot RR < B+ \leq 0,75 \cdot RR$

0,75 $\cdot RR < B \leq 1,0 \cdot RR$

1,0 $\cdot RR < \Gamma \leq 1,41 \cdot RR$

1,41 $\cdot RR < \Delta \leq 1,82 \cdot RR$

1,82 $\cdot RR < E \leq 2,27 \cdot RR$

2,27 $\cdot RR < Z \leq 2,73 \cdot RR$

2,73 $\cdot RR \leq H$

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΜΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟ

λογο πιστοποιημένων Ενεργειακών Επιθεωρητών, στον οποίο να συμπεριλάβετε όλους όσους μετείχαν σε αυτόν πριν και όλους όσους ήδη καταρτίστηκαν το προηγούμενο διάστημα.

Ειδικά για τους καταρτισθέντες και επειδή έχετε στο αρχείο σας όλα τα στοιχεία που απαιτούνται μέσω της διαδικασίας κατάρτισής τους από τα ΚΕΚ, να προχωρήσετε άμεσα στη διαδικασία εγγραφής τους ως προσωρινών στον ανωτέρω κατάλογο για τον οποίο να δοθεί και η σχετική απαιτούμενη παράταση.

Η Πρόεδρος

ΠΡΑΞΗ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Το Προεδρείο της Αντιπροσωπείας του Τμήματος του ΤΕΕ Πελοποννήσου αποτελούμενο από τους Μουντανέα Παναγιώτη Πρόεδρο, Θεοχάρη Γεώργιο Αντιπρόεδρο και Μποζιονέλο Σωτήριο Γ. Γραμματέα, συνήλθε σήμερα την 25/09/2012 και έχοντας υπόψη:

1. τη σχετική περί του ΤΕΕ Νομοθεσία.
2. την από 31-5-2010 οριστική πράξη της Κεντρικής Εφορευτικής Επιτροπής ανακήρυξης εκλεγέντων μελών των αιρετών οργάνων του Τ.Ε.Ε. στις εκλογές του Τ.Ε.Ε. στις 25-4-2010.
3. τον κανονισμό λειτουργίας της Αντιπροσωπείας των περιφερειακών Τμημάτων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.
4. την με αριθ. πρωτ. ΤΕΕ Πελοποννήσου 1599/24-09-2012 δήλωση παραίτησης του μέλους της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ Πελοποννήσου

κ. ΦΡΟΝΙΜΑΔΗ - ΜΑΤΑΤΣΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ διπλ. Αρχιτέκτονα Μηχανικού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

την αντικατάσταση του παραπάνω παραιτηθέντος μέλους της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου, από την ΦΡΟΝΙΜΑΔΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ διπλ. Αρχιτέκτονα Μηχανικό πρώτη επιλαχούσα του ιδίου ψηφοδελτίου (ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ) στο Νομό Κορινθίας.

Το Προεδρείο της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου

ΠΡΑΞΗ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Το Προεδρείο της Αντιπροσωπείας του Τμήματος του ΤΕΕ Πελ/σου αποτελούμενο από τους Μουντανέα Παναγιώτη Πρόεδρο, Θεοχάρη Γεώργιο Αντιπρόεδρο και Μποζιονέλο Σωτήριο Γ. Γραμματέα, συνήλθε σήμερα την 07/09/2012 και έχοντας υπόψη:

1. τη σχετική περί του ΤΕΕ Νομοθεσία.
2. την από 31-5-2010 οριστική πράξη της Κεντρικής Εφορευτικής Επιτροπής ανακήρυξης εκλεγέντων μελών των αιρετών οργάνων του Τ.Ε.Ε. στις εκλογές του Τ.Ε.Ε. στις 25-4-2010.
3. τον κανονισμό λειτουργίας της Αντιπρο-

σωπείας των περιφερειακών Τμημάτων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

4. την με αριθ. πρωτ. ΤΕΕ Πελ/σου 1513/06-09-2012 δήλωση παραίτησης του μέλους της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ Πελ/σου κ. ΣΟΪΜΟΙΡΗ Αθανάσιου διπλ. Πολιτικού Μηχανικού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

την αντικατάσταση του παραπάνω παραιτηθέντος μέλους της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου, από τον κ. ΣΤΑΜΑΤΗ Ιερόθεο διπλ. Πολιτικό Μηχανικό πρώτου επιλαχόντα του ιδίου ψηφοδελτίου ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ(Δ.Κ.Μ).

Το Προεδρείο της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου

ΠΡΑΞΗ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Το Προεδρείο της Αντιπροσωπείας του Τμήματος του ΤΕΕ Πελ/σου αποτελούμενο από τους Μουντανέα Παναγιώτη Πρόεδρο, Θεοχάρη Γεώργιο Αντιπρόεδρο και Μποζιονέλο Σωτήριο Γ. Γραμματέα, συνήλθε σήμερα την 20/09/2012 και έχοντας υπόψη:

1. τη σχετική περί του ΤΕΕ Νομοθεσία.
2. την από 31-5-2010 οριστική πράξη της Κεντρικής Εφορευτικής Επιτροπής ανακήρυξης εκλεγέντων μελών των αιρετών οργάνων του Τ.Ε.Ε. στις εκλογές του Τ.Ε.Ε. στις 25-4-2010.
3. τον κανονισμό λειτουργίας της Αντιπροσωπείας των περιφερειακών Τμημάτων

του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

4. την με αριθ. πρωτ. ΤΕΕ Πελ/σου 1574/19-09-2012 δήλωση παραίτησης του μέλους της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ Πελ/σου κ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ Ιωάννη διπλ. Αρχιτέκτονα Μηχανικού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

την αντικατάσταση του παραπάνω παραιτηθέντος μέλους της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου, από τον κ. ΓΡΙΣΠΟ Χρήστο διπλ. Αρχιτέκτονα Μηχανικό πρώτου επιλαχόντα του ιδίου ψηφοδελτίου (ΠΑΣΚ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ) στο Νομό Κορινθίας.

Το Προεδρείο της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου

ΠΡΑΞΗ ΑΝΑΚΗΡΥΞΗΣ ΜΕΛΩΝ Ν.Ε. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Το Προεδρείο της Αντιπροσωπείας του περιφερειακού τμήματος του ΤΕΕ Πελοποννήσου, έχοντας υπόψη:

- 1) τη σχετική περί του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ) ισχύουσα Νομοθεσία.
- 2) την από 14/07/2010 πράξη του Προεδρείου της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ Πελ/σου για την ανακήρυξη των μελών των Νομαρχιακών Επιτροπών του ΤΕΕ Πελ/σου.
- 3) την με αριθ. πρωτ. ΤΕΕ Πελ/σου 1309/16-07-2012 αίτηση παραίτησης της κ. Μπουμπούλου Αγγελικής του Στυλιανού Η.Μ. από τη θέση του μέλους της Νομαρχιακής Επιτροπής Μεσσηνίας του ΤΕΕ Πελ/σου.
- 4) την από 25-07-2012 αίτηση παραίτησης (η οποία κατατέθηκε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Αντιπροσωπείας) του κ. Μπούρα Ιωάννη του Κων/νου Π.Μ. από τη θέση του μέλους της Νομαρχιακής Επι-

τροπής Μεσσηνίας του ΤΕΕ Πελ/σου.

5) Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας για την εκλογή νέων μελών της Νομαρχιακής Επιτροπής Μεσσηνίας, που έγινε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ Πελ/σου την 25-07-2012 στα γραφεία του Τμήματος στην Τρίπολη.

ΑΝΑΚΗΡΥΣΣΕΙ

νέα μέλη της Νομαρχιακής Επιτροπής Μεσσηνίας του ΤΕΕ Πελ/σου τους παρακάτω:

1. ΚΑΡΑΜΠΑΤΣΟ ΓΕΩΡΓΙΟ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Μ.Μ.
2. ΜΠΟΥΡΑ ΙΩΑΝΝΗ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Π.Μ.

Για την Αντιπροσωπεία του Περιφερειακού Τμήματος ΤΕΕ Πελοποννήσου

Το ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΣΙΩΛΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ
(Πρόεδρος)

ΛΟΥΚΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
(Αντιπρόεδρος)

ΧΡΥΣΙΚΟΣ ΠΑΥΛΟΣ
(Γεν. Γραμματέας)

ΑΓΓΕΛΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
(Μέλος)

ΓΚΙΩΝΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
(Μέλος)

ΚΑΡΟΥΝΤΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
(Μέλος)

ΚΟΥΤΣΟΥΓΕΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
(Μέλος)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
(Μέλος)

ΣΕΛΛΗΣ ΤΡΥΦΩΝΑΣ
(Μέλος)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΑΝΤ/ΠΕΙΑΣ

ΜΟΥΝΤΑΝΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
(Πρόεδρος)

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
(Αντιπρόεδρος)

ΜΠΟΖΙΟΝΕΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ
(Γεν. Γραμματέας)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ Π.Ε.Κ.Α. & ΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΥΔΑΤΩΝ

Σχέδιο διαβούλευσης για τη διαχείριση των υδατικών πόρων Περιφέρειας Πελοποννήσου

Αξιότιμοι Κύριοι,

Το Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου επί του σχεδίου Διαβούλευσης για την Διαχείριση Υδατικών Πόρων Περιφέρειας Πελοποννήσου, σημειώνει και ζητά τα εξής:

1) Εκφράζει την έντονη διαμαρτυρία του ως προς τον τρόπο της διαβούλευσης. Παρά τις διαβεβαιώσεις των αρμοδίων του ΥΠΕΚΑ, το ΤΕΕ Πελοποννήσου αποκλείστηκε από την διαβούλευση στην Πελοπόννησο με τρόπο απαράδεκτο, αν και είμαστε ο θεσμοθετημένος τεχνικός σύμβουλος της Πολιτείας. Πολλοί και διάφοροι άλλοι φορείς εκλήθησαν, αρκετοί εκ των οποίων δεν είχαν ούτε το γνωστικό αντικείμενο για το θέμα της διαβούλευσης ούτε και την εμπειρία παρόμοιων θεμάτων. Έχουμε την άποψη πλέον ότι η παράλειψη αυτή είναι σημαντική, μειώνει δε την ουσιαστική σημασία της διαβούλευσης αλλά και τυπικά την καθιστά τουλάχιστον υποβαθμισμένη.

2) Επί της ουσίας της διαβούλευσης, παρακολουθώντας ατύπως πλέον τις συναντήσεις σε Καλαμάτα, Ναύπλιο, Πάτρα και Τρίπολη κατά τα έτη 2009 και 2012, εισαγάγαμε το περιεχόμενο της διαβούλευσης στις Μόνιμες Επιτροπές του Τμήματός μας, όπου μετέχουν εξειδικευμένοι Μηχανικοί. Η γνώμη τους είναι ότι παρατηρούνται αποκλίσεις ακόμη και στις πρώτες σελίδες των μελετών. Συγκεκριμένα, ενώ τα Υδατικά διαμερίσματα χωρίζονται σε δύο βασικά, αυτό της Βόρειας και Δυτικής Πελοποννήσου και αυτό της Ανατολικής Πελοποννήσου, στην περιγραφή των υποδιαμερισμάτων το άθροισμα των υποσυνόλων δεν συμπίπτει γεωγραφικά με το αρχικό σύνολο, όπως θα έπρεπε, και το ένα διαμέρισμα υπερκαλύπτει το άλλο. Τα αριθμητικά δεδομένα των μελετών αυτών επί των οποίων γίνεται η διαβούλευση, δεν στηρίζονται σε πραγματική βάση δεδομένων που να έχει άμεση συνάρτηση με τις ανάγκες σε ύδωρ της Πελοποννήσου και να συνοδεύονται με ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά και στοιχεία ανά δραστηριότητα (Υδρευση, Άρδευση, Βιομηχανία κλπ).

3) Κατά την διάρκεια των ανοικτών συναντήσεων στις πόλεις που προαναφέραμε, πλήθος παρακολουθούντων υπέβαλε ερωτήματα, στα οποία η υπεύθυνη ομάδα της διαβούλευσης, (στελέχη της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, Μελετητές κλπ), είτε απαντούσε αόριστα είτε δεν απαντούσε καθόλου. Η έλλειψη πραγματικών στοιχείων και δεδομένων εκτιμούμε ότι είναι η κύρια αιτία της αδυναμίας αυτής.

4) Παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει αναφορά αλλά ούτε και συσχέτιση της μελέτης αυτής με την μελέτη που διαβουλευτήκαμε μεταξύ των ετών 2007-2009 που είχε αναρτήσει το Υπουργείο Ανάπτυξης σχετικά με την διαχείριση των Υδατικών Πόρων σε Πανελλαδικό επίπεδο. Η μελέτη μάλιστα αυτή εμπεριείχε και λεπτομερή στοιχεία Στρατη-

γικής με αναφορά σε συγκεκριμένα έργα που απαιτούνταν να γίνουν και με αναφορά σε απαιτούμενα ποσά (προϋπολογισμούς) που απαιτούσαν τα έργα αυτά.

5) Το ΥΠΕΚΑ έχει δρομολογήσει διαδικασία έγκρισης χρήσεων ύδατος από ιδιώτες και φορείς. Η διαδικασία αυτή έχει παραταθεί δύο φορές, με καταληκτική ημερομηνία έως και τις 15-12-2012. Είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ότι η συμμετοχή στην διαδικασία αυτή δεν ξεπερνά το 30% των πραγματικών χρηστών υδάτων κάθε κατηγορίας. Άλλωστε αυτός είναι και ο λόγος που οι Διευθύνσεις Υδάτων Περιφέρειας Πελοποννήσου και παντού σε όλη την Ελλάδα, δεν είναι σε θέση να δώσουν στους μελετητές και να παρουσιάσουν επαρκή και αξιόπιστα στοιχεία για την χρήση του ύδατος. Έτσι, νομίζουμε ότι η διαβούλευση για την Διαχείριση των Υδατικών Πόρων κινείται σε τελείως θεωρητικό επίπεδο και δεν αγγίζει την πραγματικότητα. Για τους παραπάνω λόγους το ΤΕΕ Πελοποννήσου:

- ζητά να μην ισχύσει ως καταληκτική ημερομηνία της διαβούλευσης η 30-09-2012, αλλά η διαβούλευση να παραταθεί έως τον Ιανουάριο του 2013, οπότε και θα υπάρχουν τα τελικά στοιχεία χρηστών ύδατος, με ποσότητες που αιτούνται, θέσεις απόληψης ύδατος με γεωγραφικές συντεταγμένες, και αιτούμενα στοιχεία αναγκαίας ποσότητας και ποιότητας αυτού.

- ζητά επιτακτικά πλέον την αποκατάσταση της παράλειψης του Υπουργείου σας να μην είναι ένας από τους τόσους πολλούς φορείς που συμμετέχουν στην διαβούλευση και αυτό να γίνει μέσω σχετικής αλληλογραφίας μεταξύ μας.

Σε κάθε περίπτωση, οι Μόνιμες Επιτροπές του ΤΕΕ Πελοποννήσου, αρμόδιες για το θέμα της Διαβούλευσης, θα έχουν πλήρη εισήγηση περί τα μέσα Νοεμβρίου 2012. Το ΤΕΕ Πελοποννήσου πλέον, συναρτώντας και τα πραγματικά στοιχεία από τις Διευθύνσεις Υδάτων της Περιφέρειας, θα δύναται να εκφράσει θέσεις Στρατηγικού Σχεδιασμού για την Πελοπόννησο, στα πλαίσια της προσπάθειάς του να ενισχύσει και να συμβουλευτεί τεχνικά την Πολιτεία στον τομέα της Ανάπτυξης για την Περιφέρειά μας.

Σας διατυπώνουμε με ρητό και κατηγορηματικό τρόπο ότι θεωρούμε το νερό ως στοιχείο ζωής και άρα, αδιαπραγμάτευτο Κοινωνικό Αγαθό. Με βάση την παραπάνω αξιωματική παραδοχή, διαβουλευόμαστε και παρακολουθούμε τις μελέτες Διαχείρισης Υδατικών Πόρων Πελοποννήσου και Ελλάδας, από όποιον κρατικό φορέα ή Υπουργείο υποβάλλονται.

Παρακαλούμε άμεσα για τις δικές σας ενέργειες σχετικά με τα ανωτέρω.

Η πρόεδρος

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ Π.Ε.Κ.Α.

Αναστολή απόφασης όσον αφορά στην εφαρμογή του Ειδικού Προγράμματος που σχετίζεται με τις Εγκαταστάσεις Φωτοβολταϊκών στις στέγες Κτιρίων για το Δίκτυο Πελοποννήσου

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Μετά τη γνωστοποίηση της υπ. αριθμ. 699/2012 απόφασης της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, τα Τμήματα Δυτικής Ελλάδας και Πελοποννήσου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, θεωρούμε αδικαιολόγητο και τεχνικά εσφαλμένο τον αποκλεισμό και των μικρών οικιακών Φωτοβολταϊκών Εγκαταστάσεων στα πλαίσια του Ειδικού Προγράμματος για τα κτίρια, για τους κάτωθι λόγους:

1. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και η τροφοδοσία του δικτύου χαμηλής τάσης τοπικά, όχι μόνο δεν επιβαρύνει, αλλά αντίθετα συνεισφέρει θετικά στην ευσταθή λειτουργία του δικτύου. Η παραγωγή είναι διεσπαρμένη, γίνεται τοπικά κοντά στην κατανάλωση και δεν χρειάζεται μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας. Τα οφέλη για το δίκτυο και τους καταναλωτές είναι μεγάλα (περιορισμένα έργα σύνδεσης, μείωση απωλειών, κλπ). Επιπλέον θεωρούμε ότι είναι απολύτως συμβατά με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Μαΐου 2010 «Για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (αναδιατύπωση)» (ΕΕ L153 της 18.6.2010), η οποία αντικαθιστά την προγενέστερη οδηγία 2002/91/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002 και ειδικότερα με την πρόβλεψη περί κτιρίων σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης.

2. Στις ανακοινώσεις της Ειδικής Υπηρεσίας του ΥΠΕΚΑ αναφέρεται ρητά ότι: «Η μικρή ισχύς των Φ/Β Συστημάτων εξασφαλίζει ότι η παραγόμενη ενέργεια αντιστοιχεί σε αυτήν που απαιτείται για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών του κυρίου του Φ/Β Συστήματος» και επιπλέον ότι: «Η ισχύς του Προγράμματος είναι από 01.07.2009 έως 31.12.2019» χωρίς να αναφέρεται σε οποιοδήποτε συνοδευτικό έγγραφο του Νόμου ή στην εισηγητική έκθεση αυτού ή στα σχετικά έγγραφα και αποφάσεις η πρόβλεψη για δυνατότητα αναστολής της διάταξης – επισημαίνεται ότι στην τροποποιημένη παρ. 2 του άρθρου 7 της Υ.Α. (ΦΕΚ Β1079/2009) γίνεται σαφές ότι οι Φωτοβολταϊκές Εγκαταστάσεις σε Κτίρια εξαιρούνται από τυχόν διαπιστώσεις κορεσμού του Δικτύου (ΦΕΚ 1557 – 22/9/2010).

3. Όπως και η ίδια η ΡΑΕ στο σκεπτικό άλλης απόφασης της (υπ. αριθμ. 331/2010) που αφορούσε την επέκταση του Ειδικού Προγράμματος στα μη διασυνδεδεμένα νησιά καταγράφει ρητά ότι, «...πρέπει να υπάρχει ίση μεταχείριση μεταξύ των καταναλωτών όλης της χώρας...» καθώς και ότι «...η εγκατάσταση στα νησιά μικρών και διεσπαρμένων

φωτοβολταϊκών συστημάτων, επιτρέπει τεχνικά και πέραν των ως άνω ορίων αξιοποίηση του ηλιακού δυναμικού...».

4. Επίσης, θα πρέπει να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στη μελέτη Ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας 2010 – 2014 στην οποία (σελ. 98) γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη «... διεσπαρμένη παραγωγή (που συνδέεται απευθείας στα φορτία με προφανή πλεονεκτήματα) ...»

5. Για λόγους τεχνικούς, κοινωνικούς αλλά και για λόγους ίσης μεταχείρισης των πολιτών όλης της χώρας, δεν θα πρέπει να αποκλεισθούν οι χιλιάδες επαγγελματίες που εδρεύουν στην Πελοπόννησο και εργάζονται στον Τομέα των Φωτοβολταϊκών Εγκαταστάσεων.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Βάσει των ανωτέρω, θεωρούμε απαραίτητη την άμεση αναστολή της απόφασης όσον αφορά την εφαρμογή του Ειδικού προγράμματος που σχετίζεται με τις εγκαταστάσεις Φωτοβολταϊκών στις στέγες κτιρίων για το Δίκτυο Πελοποννήσου και την λήψη της απόφασης αναστολής στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση της Ολομέλειας της ΡΑΕ, όπως ανακοίνωσε ο Πρόεδρος αυτής κ. Βασιλάκος, δηλώνοντας μάλιστα ότι θα εισηγηθεί θετικά, υπέρ της συνέχισης του προγράμματος για τα Φ/Β στις στέγες. Είμαστε στη διάθεση σας για κάθε συνεργασία.

Την ανωτέρα επιστολή απέστειλαν από κοινού η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου και ο Πρόεδρος του ΤΕΕ Δυτικής Ελλάδας.

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΥΠΟΥΡΓΟ Π.Ε.Κ.Α.
& ΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**Παρατηρήσεις-Προτάσεις επί του σχεδίου Νόμου:
«Ενεργειακή απόδοση κτιρίων»**

Αξιότιμοι Κύριοι,

Το Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου, αναφορικά με το σχέδιο Νόμου «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων» του ΥΠΕΚΑ και την εκδοθείσα (4-9-2012) σχετική Εγκύκλιο, εκφράζει τις αντιρρήσεις του, αλλά συγχρόνως καταθέτει τις παρατηρήσεις του και τις προτάσεις του. Πρέπει να τονίσουμε ότι, από το έτος 2010 πού εφαρμόστηκε η διαδικασία Ενεργειακών Επιθεωρήσεων και έκδοσης Ενεργειακών Πιστοποιητικών για κτίρια και εγκαταστάσεις, παρατηρούμε διαρκώς καθυστερήσεις στην εφαρμογή του Νόμου, στην αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψηφίων Επιθεωρητών, διαρκείς τροποποιήσεις στις Τ.Ο.Τ.Ε.Ε. και στη Νομοθεσία.

Ο Τεχνικός κόσμος διατυπώνει πλήθος ερωτημάτων, πολλά εκ των οποίων μένουν αναπάντητα μέχρι σήμερα, δηλ. λίγες ημέρες πριν εκπνεύσει η προθεσμία ισχύος και της δεύτερης παράτασης του καταλόγου των Ενεργειακών Επιθεωρητών.

Μέχρι σήμερα παραμένει ασαφές και άγνωστο το θέμα της αξιολόγησης των εκατοντάδων καταρτισμένων συναδέλφων μας (αν θα υποστούν τη διαδικασία των εξετάσεων ή όχι καθώς και τότε αυτοί θα ενταχθούν στη λίστα Ενεργειακών Επιθεωρητών του ΥΠΕΚΑ, όντας ήδη καταρτισμένοι).

Εκφράζουμε έντονο προβληματισμό και δυσφορία για το ανωτέρω σχέδιο Νόμου και τα ανωτέρω αναφερόμενα, τονίζοντας ότι το Τ.Ε.Ε. έγκαιρα συνεισέφερε προς την κατεύθυνση θέσπισης των κανόνων, έκδοσης των Τ.Ο.Τ.Ε.Ε. και ενημέρωσης των μελών του.

Στα πλαίσια του θεσμοθετημένου ρόλου μας ως Τεχνικού Συμβούλου της Πολιτείας επισημαίνουμε και προτείνουμε τα εξής:

ι) Ζητάμε να διαγραφεί η παράγραφος πού αναφέρεται στις προϋποθέσεις με τις οποίες ο απόφοιτος Τ.Ε.Ι. να δύναται να ασκήσει το επάγγελμα του Ενεργειακού Επιθεωρητή.

Να εξαλειφθεί η επιχειρούμενη «διά της πλαγίας οδού» (μέσω της προσπάθειας θέσπισης ίδιου χρόνου προϋπηρεσίας για όλους) εξομοίωση των Πτυχιούχων Μηχανικών Τ.Ε.Ι. με τους Διπλωματούχους

Μηχανικούς Α.Ε.Ι.

Συγκεκριμένα, σχετικά με το άρθρο 17 παρ.3α: Η απλοποίηση της διαδικασίας ως στόχος είναι σωστός. Δεν πρέπει όμως να συνδυάζεται και με αναξιοκρατική μέθοδο και ισοπέδωση μεταξύ των Διπλωματούχων Μηχανικών Α.Ε.Ι. και των Πτυχιούχων Μηχανικών Τ.Ε.Ι. Μην ξεχνάμε ότι για την απόκτηση Μελετητικού Πτυχίου για μελέτες Δημοσίων έργων, Εργοληπτικού Πτυχίου για τα Δημόσια Έργα, ακόμη και στα ιδιωτικά έργα, υπάρχει η διαβάθμιση των επαγγελματικών δικαιωμάτων και αρμοδιοτήτων. Πρέπει λοιπόν, να παραμείνει η πρόβλεψη του άρθρου 4 του Π.Δ.100/2010 που αναφέρεται στην ορθή συνταγματικά, άρτια επιστημονικά και δίκαιη για την κοινωνία και το δημόσιο συμφέρον διάκριση των:

α) Διπλωματούχων Μηχανικών Ανώτατης Τριτοβάθμιας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης ως Ενεργειακών Επιθεωρητών (των οποίων το δικαίωμα κτήσης της ιδιότητας αυτής να απορρέει από τον τίτλο του βασικού πτυχίου) με δικαίωμα διενέργειας ενεργειακών επιθεωρήσεων κτιρίων όλων των κατηγοριών και χρήσεων και λεβήτων και εγκαταστάσεων θέρμανσης ή κλιματισμού ανεξαρτήτως θερμικής και ψυκτικής ισχύος.

β) Πτυχιούχων Μηχανικών Τριτοβάθμιας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης ως Ενεργειακών Επιθεωρητών (των οποίων το δικαίωμα κτήσης της ιδιότητας αυτής να απορρέει από τον τίτλο του βασικού πτυχίου, π.χ. Δομικών έργων, Ηλεκτρολόγος Τ.Ε. και όχι έργων

Υποδομής) με δικαίωμα διενέργειας ενεργειακών επιθεωρήσεων κτιρίων με χρήση κατοικίας και μεγέθους που προκύπτει από τις μέχρι σήμερα ισχύουσες επαγγελματικές αρμοδιότητες (μέχρι δύο ορόφους για ενεργειακή επιθεώρηση στο σύνολο του κτιρίου και λεβήτων και εγκαταστάσεων θέρμανσης ή κλιματισμού θερμικής ή/και ψυκτικής ισχύος έως 100 κιλοβάτ).

ii) Το σχέδιο Νόμου εισάγει την διαδικασία αυτόματης θέσπισης του δικαιώματος των Τεχνικών να διενεργούν Ενεργειακές Επιθεωρήσεις και να εκδίδουν Πιστοποιητικά, μετά παρέλευση άκαρπης της προθεσμίας του τριμήνου που η Υπηρεσία δεν απαντά στο αίτημα του Τεχνικού δηλ. την αναγγελία έναρξης δικαιώματος διενέργειας Ενεργειακών Επιθεωρήσεων και έκδοσης Ενεργειακών Πιστοποιητικών. Δεν είναι όμως αντιληπτό, με ποιόν τρόπο και πώς, ο αναγγέλλων θα αποκτά άμεσα (όπως προβλέπει το σχέδιο Νόμου) τους ενεργοποιημένους κωδικούς του για εισαγωγή και εκτέλεση διαδικασιών στο σύστημα των Ενεργειακών Επιθεωρήσεων του Υπουργείου.

Ζητάμε να εξαλείψετε την ασάφεια αυτή, και να διατυπώσετε ρητά την διαδικασία αυτή στο υπόψη σχέδιο Νόμου και όχι σε πιθανή μεταγενέστερη Εγκύκλιο.

iii) Το σχέδιο Νόμου ενσωματώνει την Οδηγία της Ε.Ε. περί απελευθέρωσης του επαγγέλματος, πρέπει όμως να ενσωματώσει και όσα μέχρι σήμερα είναι θεσμοθετημένα, όπως είναι: η διαδικασία εξετάσεων όσων ήδη έχουν καταρτιστεί, και όσων άλλων πρόκειται να καταρτιστούν.

Για το συγκεκριμένο θέμα δεν υπάρχει χρονική αναφορά, δηλαδή καταληκτικής ημερομηνίας ή άπρακτης προθεσμίας, μετά την παρέλευση της οποίας ενεργοποιείται η διαδικασία πιστοποίησης Ενεργειακών Επιθεωρητών, έστω και χωρίς εξετάσεις. Στην

ουσία δηλαδή, παρατηρούμε ότι θα θεσμοθετηθεί ένα σχέδιο Νόμου που θα παραμείνει ανενεργό για κάποιο χρονικό διάστημα πέραν της 15-10-2012, αφού δεν θα πιστοποιούνται Ενεργειακοί Επιθεωρητές λόγω της περί των εξετάσεων ασάφειας. Ζητάμε προ της ψήφισης του σχεδίου Νόμου, να διευκρινιστεί το διαδικαστικό αλλά συγχρόνως ουσιαστικό αυτό θέμα.

iv) Είναι γνωστό ότι στις περιπτώσεις μελετών Δημοσίου εκδίδονται από το αρμόδιο Υπουργείο Μελετητικά Πτυχία συγκεκριμένης κατηγορίας (14: Ενεργειακές μελέτες) βάσει των Π.Δ. 541/78 και 256/98.

Μόνον οι Μελετητές, κάτοχοι των πτυχίων αυτών, δικαιούνται να εκπονούν ενεργειακές μελέτες για το Δημόσιο, τους ΟΤΑ και τα ΝΠΔΔ. Πιστεύουμε ότι οι Μελετητές αυτοί πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στους καταλόγους Ενεργειακών Επιθεωρητών που θα ανακοινωθούν.

v) Στο σχέδιο Νόμου δεν υπάρχει καμία αναφορά σχετικά με τους ελεγκτές των Ενεργειακών Επιθεωρήσεων και των Πιστοποιητικών. Η όλη διαδικασία ελέγχεται μέχρι σήμερα από το ΥΠΕΚΑ.

Ο Νέος Οικοδομικός Κανονισμός (Ν.Ο.Κ.) περιλαμβάνει το θεσμό των Ελεγκτών Δόμησης και η σχετική διαδικασία ήδη εφαρμόζεται.

Κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί η εφαρμογή μιας ανάλογης διαδικασίας, με αυτής των Ελεγκτών Δόμησης, με τη δημιουργία μητρώου Ελεγκτών Ενεργειακών Επιθεωρήσεων και Πιστοποιητικών, διαδικασία η οποία πρέπει να συμπεριληφθεί στο σχέδιο Νόμου.

Παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες σχετικά με τα ανωτέρω.

Η Πρόεδρος

ΕΚΛΟΓΗ ΝΕΟΥ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟΥ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Στις 24-9-2012 συνεδρίασε η Νομαρχιακή Επιτροπή Μεσσηνίας και εξέλεξε νέο Προεδρείο :

Πρόεδρος : Θωμόπουλος Δημήτριος, Μεταλ. Μηχ.

Αντιπρόεδρος : Μπούρας Ιωάννης, Πολ. Μηχ.

Γεν. Γραμματέας : Καραμπάτσος Γεώργιος, Μηχ. Μηχ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ Γ.Γ. ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ & ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΥΠΕΚΑ

Προτάσεις ρυθμίσεων και επίλυσης προβλημάτων του Ν.4014/2011

Αξιότιμε κ. Γενικό Γραμματέα,

Το Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας, με αφορμή την παράταση ισχύος του Ν.4014/2011 και με σκοπό την επίλυση νομικών και τεχνικών θεμάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του νομοθετήματος, παραθέτουμε τα κύρια μεταξύ άλλων ζητήματα που μας έχουν απασχολήσει σε σχέση με το Νόμο και έχουν συγχρόνως αναδειχθεί στις θεματικές συζητήσεις- ημερίδες που πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία μας.

Καταρχάς, αξίζει να σημειωθεί ότι οποιεσδήποτε προτεινόμενες ρυθμίσεις ή προτάσεις θα πρέπει να έχουν ως άμεσο στόχο:

- την πληρέστερη καταγραφή των αυθαιρέτων κατασκευών
- την υλοποίηση πράξεων ένταξής τους στα υφιστάμενα σχέδια με αποκατάσταση του ισοζυγίου των πολεοδομικών αναγκών (υποδομές, κοινόχρηστοι και κοινωφελείς χώροι κλπ)
- τον πολεοδομικό επανασχεδιασμό, εφόσον απαιτηθεί, με βάση τα πραγματικά δεδομένα και τις υφιστάμενες ανάγκες (εκσυγχρονισμένος & προσαρμοσμένος στις σύγχρονες απαιτήσεις)
- την αποκατάσταση της ασφάλειας δικαίου ανάμεσα στην διοίκηση και τον πολίτη.

Πέραν των ανωτέρω βασικών αρχών, με αφορμή την μέχρι σήμερα εφαρμογή του Νόμου και σύμφωνα με τα ειδικότερα θέματα-προβλήματα που αναδείχθηκαν, το Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου προβάλλει ως κύρια ζητήματα νομοθετικής επίλυσης τα εξής :

1. Ρύθμιση και διόρθωση βασικών κανόνων που προκάλεσαν σύγχυση και διαφορετικές ερμηνείες ώστε να περιοριστεί η ανάγκη έκδοσης εγκυκλίων-εγγράφων από υπηρεσιακούς υπαλλήλους.

2. Πρόταση νομοθετικής ρύθμισης επί του θέματος του χρόνου κατασκευής με βάση την καθιέρωση κόκκινης γραμμής για την δημιουργία νέων αυθαιρέτων. Η πρόταση θα πρέπει να συμπίπτει με την σχετική απόφαση του ΣΤΕ και να εξειδικεύει τα απαραίτητα δικαιολογητικά σε περιπτώσεις όπου εκ των πραγμάτων (υπόγεια, αλλαγή χρήσης κ.α) δεν είναι δυνατόν να αποδειχθεί ο χρόνος κατασκευής ή χρήσης από την αναφερόμενη αεροφωτογραφία.

3. Επίλυση του νομικού θέματος σύγκρουσης των κανόνων των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 23 του Ν.4014/2011 και παρ. 1 του άρθρου 15 του Ν.1337/1983 (σχετ. και γνωμοδότηση 341/2005 της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους-απαγόρευση νομιμοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών σε αρχαιολογικούς χώ-

ρους). Επισημαίνεται ότι η απαγόρευση εμπίπτει και σε περιπτώσεις προσθηκών κατασκευών για τις οποίες έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος της Αρχαιολογικής υπηρεσίας κατά το στάδιο των εκσκαφών.

4. Διευκρίνιση-νομοθετική πρόταση σχετικά με την εφαρμογή της παρ.18 του άρθρου 24 στις περιπτώσεις όπου η πράξη ανακλήθηκε λόγω χαρακτηρισμού του ακινήτου ως δασικό.

5. Επανακαθορισμό των ρυθμίσεων και διασαφήνιση όλων των προσδιορισμών σε σχέση με το πολιτιστικό-οικιστικό περιβάλλον (παραδοσιακοί οικισμοί-ιστορικά μνημεία)

6. Τροποποίηση ρυθμίσεων σε σχέση με την υπαγωγή αυθαιρέτων κτισμάτων εντός της πρασιάς.

7. Τροποποίηση ρυθμίσεων σε σχέση με την υπαγωγή αυθαιρέτων κατασκευών κάτω από δίκτυο υπερυψηλής τάσης της Δ.Ε.Η.

8. Στοιχεία που πρέπει να περιέχονται στην έγγραφη συμφωνία – σύμβαση του Μηχανικού.

9. Υπαγωγή δημοσίων κτιρίων, κυρίως σχολείων. Διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων- Τρόπος ανάθεσης υπαγωγής προς τους Μηχανικούς.

10. Εξειδίκευση των περιπτώσεων και του στόχου του δελτίου δομικής τρωτότητας

11. Ηλεκτρονική ενημέρωση σχεδίων αδείας με βάση τις προόδους του ηλεκτρονικού συστήματος του Τ.Ε.Ε.

Πιστεύουμε ότι τα ανωτέρω θα είναι θετικά στην κατεύθυνση βελτίωσης του υγιούς ανταγωνισμού και της έκδοσης ορθών αποφάσεων προς όφελος του κοινωνικού συνόλου και παρακαλούμε για τις δικές σας περαιτέρω σχετικές.

Η Πρόεδρος

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

Έγκριση και άδεια δόμησης- νέος νόμος 4030/11 και νέες διευκρινίσεις για τις δηλώσεις του νόμου 4014/11

Την Παρασκευή 27/07/2012 ολοκληρώθηκαν με μεγάλη επιτυχία τα Επιμορφωτικά Σεμινάρια που διοργάνωσε το ΤΕΕ Πελοποννήσου με θέμα:

«ΕΓΚΡΙΣΗ και ΑΔΕΙΑ ΔΟΜΗΣΗΣ- ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ 4030/11 και ΝΕΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ για τις ΔΗΛΩΣΕΙΣ του ΝΟΜΟΥ 4014/11

Τα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν:

- α) στην Τρίπολη, στις 29 /6/ 2012
- β) στη Σπάρτη, στις 6/ 7/ 2012
- γ) στην Κόρινθο, στις 14 /7 2012
- δ) στην Καλαμάτα, στις 20/ 7/ 2012 και
- ε) στο Ναύπλιο, στις 27 /7 /2012

Στόχος ήταν η κατάρτιση και η συνεχής ενημέρωση των Μηχανικών της Πελοποννήσου σχετικά με την εφαρμογή του

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΚΟΡΙΝΘΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΟΣ

παρόντος νόμου και των όρων που τον διέπουν.

Για την πληρέστερη ενημέρωση των μηχανικών δόθηκαν σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή (CD) στην αρχή του σεμιναρίου.

Εισηγητές ήταν οι:

Κωνσταντίνος Καρατσώλης, Δικηγόρος, Νομικός Σύμβουλος ΤΕΕ

Ελευθερία Ξυνομηλάκη, Αρχιτέκτων Μηχανικός, βοηθός Γεν. Επιθεωρητής ΕΥΕΔ ΥΠΕΚΑ

Ελένη Μπούτου - Λεμπέση, Αρχιτέκτων Μηχανικός, πρώην Διευθύντρια ΔΟΚΚ ΥΠΕΧΩΔΕ

Οι Μηχανικοί παρακολούθησαν με μεγάλο ενδιαφέρον τις εισηγήσεις, διατύπωσαν ερωτήσεις και κατέθεσαν τους προβληματισμούς τους, όπου αυτοί υπήρχαν. Με τις απαντήσεις των εισηγητών ολοκληρώθηκαν τα σεμινάρια.

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΤΡΙΠΟΛΗ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

Επισημάνσεις για δηλώσεις αυθαιρέτων και ενημέρωση επί εγκυκλίων, ανακοινώσεων του Υ.Π.Ε.Κ.Α.

Της Ελένης Μπούτου - Λεμπέση
Αρχιτέκτονα Μηχανικού -
Πρώην Διευθύντριας ΔΟΚΚ ΥΠΕΧΩΔΕ

1. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ ΕΞ ΑΔΙΑΙΡΕΤΟΥ

Έχει τεθεί ερώτημα σχετικά με το αν υπάρχει η δυνατότητα να υποβληθεί αίτηση μόνο από έναν συνιδιοκτήτη για ένα από τα κτίσματα που έχουν ανεγερθεί σε εξ αδιαιρέτου γήπεδο (εκτός σχεδίου), όπως π.χ. 30 κτίρια σε 15 στρέμματα (30 σε 15)

Νομικά: Οποιοδήποτε μέρος του ακινήτου δεν έχει ορισθεί εγκύτως με συστατική πράξη ως αντικείμενο της αποκλειστικής κυριότητας ενός συνιδιοκτήτη υπάγεται εκ του νόμου στην αναγκαστική συγκυριότητα του συνόλου επί του κοινού οικοπέδου και θεωρείται κοινό-χρηστο και κοινόκτητο (ΑΠ 1530/2001 ΕλλΔνη 43).

Από το νόμο φαίνεται να προκύπτει κάποια δυνατότητα, δεδομένου ότι στο Άρθρο 24 του ν.4014/11 αναφέρεται ότι:

«Παρ.2. Ο φερόμενος ως ιδιοκτήτης ή ο συνιδιοκτήτης του ακινήτου στο οποίο έχει εκτελεστεί η αυθαίρετη κατασκευή ή έχει εγκατασταθεί αυθαίρετη χρήση ή ο νομίμως εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος, υποβάλλει στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία φάκελο, στον οποίο περιλαμβάνονται τα εξής:.....

δ.....Στην περίπτωση συγκυριότητας του ακινήτου στο οποίο έχει εκτελεστεί η αυθαίρετη κατασκευή ή έχει εγκατασταθεί η αυθαίρετη χρήση οι συντελεστές του παραρτήματος λαμβάνονται υπόψη για όποιον από τους συγκυρίους πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις. Στην ίδια περίπτωση και εφόσον η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση δεν έχει εκτελεστεί ή εγκατασταθεί σε κοινόχρηστο τμήμα του ακινήτου, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί από οποιοδήποτε συγκύριο χωρίς να είναι απαραίτητη η συναίνεση των υπόλοιπων συνιδιοκτητών.

6.α. Ο φερόμενος ιδιοκτήτης της αυθαίρετης κατασκευής ή χρήσης που δηλώνεται σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους καταβάλλει ενιαίο ειδικό πρόστιμο, ...»

Και στην Ε/Α Β.5 αναφέρεται:

«5) (ερώτημα) Πώς αντιμετωπίζεται η περίπτωση που διαφωνούν οι συνιδιοκτήτες ως προς την υπαγωγή χώρου στο Ν-4014/11 ;

(απάντηση) Στην παρ.2δ, του Αρθ-24 αναφέρεται ότι «Στην περίπτωση συγκυριότητας ..... και εφόσον η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση δεν έχει εκτελεστεί ή εγκατασταθεί σε κοινόχρηστο τμήμα του ακινήτου, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί από οποιονδήποτε συγκύριο, χωρίς να είναι απαραίτητη η συναίνεση των υπόλοιπων συνιδιοκτητών.

Η οποιαδήποτε ενέργεια θίγει συμφέροντα των συνιδιο-

κτητών δημιουργεί αντιδικίες, όχι μόνο στα εξ αδιαιρέτου, αλλά σε όλες τις μορφές συνιδιοκτησίας. Αντιδικίες μπορεί να εμφανισθούν και για οποιαδήποτε δήλωση αυθαιρέτου, ανεξάρτητα από το αν υπάρχουν ή όχι θέματα ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων.

➤ Συμπερασματικά:

• Στα εξ αδιαιρέτου κτίσματα, δεν υπάρχει δυνατότητα δήλωσης μόνο από έναν συνιδιοκτήτη, αφού είναι όλα κοινότητα και κοινόχρηστα.

• Μεταβίβαση δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο όταν είναι όλα τα κτίσματα τακτοποιημένα.

• Ενδέχεται, όμως, να ρυθμιστεί η δυνατότητα για πολεοδομική τακτοποίηση, ώστε να απαλλαγούν από τα πρόστιμα και να είναι τακτοποιημένα όταν θα ολοκληρωθεί ο πολεοδομικός σχεδιασμός.

2. ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΛΛΑΓΗ ΧΡΗΣΗΣ

• Εγκ.7/12 παρ.Β.1., διόρθωση στην παρ.2 της Ενότητας Γ της Εγκυκλίου 1/12:

«δεν αντίκειται στις διατάξεις του ν. 4014/11 η περαιτέρω αλλαγή χρήσης –σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις- χώρων που έχουν υπαχθεί στις ρυθμίσεις του, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 της Ενότητας Γ της Εγκυκλίου 1/12, η οποία και καταργείται.»

ΤΕΛΙΚΑ, όμως, προκύπτει ότι δεν μπορούν να επωφεληθούν πολλές περιπτώσεις αυθαιρέτων από τη διευκρίνιση αυτή της Εγκ.7/12.

Δηλαδή, η περαιτέρω αλλαγή χρήσης, βασικά, επιτρέπεται μόνο όταν πρόκειται για αυθαίρετο που είναι σε νόμιμη θέση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ :

1) Δεν μπορεί να χορηγηθεί άδεια με την παρ.17 για εργασίες διαρρύθμισης και αλλαγή χρήσης σε κάθε περίπτωση αυθαιρέτου που έχει υπαχθεί στο άρθρο 24 του ν.4014/11

2) Χορηγείται άδεια δόμησης για εργασίες και αλλαγή χρήσης:

α) σε ρυθμισμένα με την παρ. 2 του άρθρου 26

β) σε ρυθμισμένα με το άρθρο 24 που δεν αντίκεινται στις ισχύουσες διατάξεις, εφόσον η άδεια δόμησης υποχρεωτικά αφορά νομιμοποίηση και αλλαγή χρήσης.

3) Χορηγείται άδεια δόμησης αλλαγής χρήσης χωρίς εργασίες, σε νόμιμο πατάρι ή υπόγειο, που έχει ρυθμιστεί με το άρθρο 24 του ν. 4014 υφισταμένη προ της 28-7-11 αυθαίρετη αλλαγή της πρώην βοηθητικής σε κύρια χρήση, μετά την ισχύ του ν.4067/12, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις των σχετικών εδαφίων της παρ. 6 του άρθρου 11, δεδομένου ότι με το ΝΟΚ δεν προσμετρώνται στο σ.δ.

3. Με το έγγρ.1269/12-6-12 της ΓΓ (κοινοποίηση με το έγγρ.29089/12 της ΔΟΚΚ, το οποίο θα βρείτε στην ιστο-

σελίδα του ΥΠΕΚΑ στην ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ, στην Ενημέρωση των Υπηρεσιών Δόμησης) δίνονται οδηγίες για την υποβολή του Διαγράμματος κάλυψης (στις παραγράφους 1, 2 και 3) και για το τοπογραφικό στην παρ.4 ορίζεται ότι:

«4. Για την εφαρμογή της παρ. 2β του άρθρου 24 στις περιπτώσεις αυτοτελών ιδιοκτησιών (οριζοντίων ή καθέτων) και σε περίπτωση αδυναμίας τοπογραφικής αποτύπωσης του συνόλου του ακινήτου, ως εξαρτημένο τοπογραφικό διάγραμμα, κατά τη συγκεκριμένη διάταξη, νοείται το εξαρτημένο τοπογραφικό διάγραμμα που περιγράφει την έκταση που καταλαμβάνει η αυτοτελής ιδιοκτησία. Ως υποχρεωτικό στοιχείο επί του τοπογραφικού διαγράμματος καταγράφεται το ποσοστό συνιδιοκτησίας και η επιφάνεια αποκλειστικής χρήσης που αντιστοιχεί στην δηλούμενη αυτοτελή ιδιοκτησία (οριζόντια ή κάθετη).»

4. Για τις μεταβιβάσεις οριζόντιων συνιδιοκτησιών (δηλαδή αυτοτελών διαμερισμάτων, καταστημάτων κλπ) δεν είναι απαραίτητο να έχουν δηλωθεί οι παραβάσεις των κοινόχρηστων χώρων του κτιρίου.

Για την έκδοση, όμως, άδειας θα πρέπει όλο το κτίριο να είναι νόμιμο ή τακτοποιημένο, δηλαδή να έχουν τακτοποιηθεί όλες οι αυθαιρεσίες και στους κοινόχρηστους χώρους.

Τα αυθαίρετα θα αφαιρεθούν από το υπόλοιπο του συντελεστή, εκτός αν ανήκουν σε συνιδιοκτήτη (Για την εξαίρεση αυτή η οδηγία δίνεται από το Υπουργείο με την παρ.7.β. της Εγκυκλίου 1/12, αλλά αντίκειται στο άρθρο 23 παρ.2.α. του ΝΟΚ).

5. Με το έγγραφο 1669/9-8-12 του ΓΓ ΥΠΕΚΑ, ανακοινώθηκε ότι:

- η βασική ερμηνευτική Εγκύκλιος για το ΝΟΚ θα εκδοθεί στις 15-10-2012 και ότι εν τω μεταξύ συγκεντρώνονται ερωτήματα από τις Υ.ΔΟΜ., και ότι - εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 26 του Ν.2831/00 για την ισχύ των

μεταβατικών διατάξεων κατά την έκδοση αδειών που είχαν υποβληθεί πριν τις 4-7-12, εφόσον είχαν πλήρη δικαιολογητικά και εφόσον η άδεια εκδοθεί εντός 6 μηνών, δηλαδή μέχρι και τις 3-1-2013.

6. Στο έγγραφο 38490/31-7-12 της ΔΟΚΚ αναφέρεται ότι σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 1:

«Όλα τα αριθμητικά μεγέθη που ορίζονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου θεωρούνται ως τα ανώτατα επιτρεπόμενα» και «...κάθε πράξη που ορίζει μεγαλύτερα μεγέθη, θεωρείται καταργηθείσα, εκτός εάν εμπίπτει στις περιπτώσεις 1) και 2) της παρ.5β.»

• Συνεπώς, κάθε πράξη που ορίζει μεγαλύτερα μεγέθη, θεωρείται καταργηθείσα, εκτός εάν πρόκειται για:

- 1) ειδικές πολεοδομικές διατάξεις
- 2) οποιουδήποτε είδους διατάγματα και
- 3) πράξεις, με τις οποίες θεσπίζονται ειδικές και εντοπισμένες ρυθμίσεις (όπως για διατηρητέα κτίρια, μνημεία, ειδικά κτίρια κλπ).

Και σύμφωνα με το έγγραφο 33803/13-7-2012 της ΔΟΚΚ:

«...από τη διατύπωση της τελευταίας πρότασης του εδαφίου β, της παραγράφου 5, του άρθρου 1, του Ν.4067/12 (ΦΕΚ 79/Α'/2012), προκύπτει ότι για τη διαπίστωση της μη εφαρμογής κανονιστικών πράξεων της Διοίκησης (όπως αποφάσεις Νομάρχη, πράξεις Δημοτικού Συμβουλίου κλπ), απαιτείται για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Ως εκ τούτου οι ως άνω κανονιστικές πράξεις εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την τυχόν έκδοση της σχετικής Υπ. Απόφασης κατά περίπτωση»

• Επισημαίνεται, όμως, ότι στο νόμο δεν αναφέρεται ότι απαιτείται η έκδοση απόφασης Υπουργού για κάθε περίπτωση, και δημιουργείται πρόβλημα μέχρι την έκδοση των σχετικών αποφάσεων.

Ενημερωθείτε από την Ιστοσελίδα μας.
Χρησιμοποιήστε την ηλεκτρονική βιβλιοθήκη.
Καθημερινή ενημέρωση
σε επίκαιρα επαγγελματικά θέματα
(Νόμους, Π.Δ., Υ.Α., Εγκυκλίους, Έγγραφα κλπ.)
με συνδέσμους / απευθείας αναρτήσεις, στο
www.teetrip.tee.gr

2^η ΕΚΘΕΣΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

«Περί Αρχιτεκτονικής ...ο λόγος»

Με επιτυχία διεξήχθη η 2η έκθεση αρχιτεκτονικού έργου στην Κόρινθο με τη συνδιοργάνωση του ΤΕΕ Πελοποννήσου, της Περιφέρειας Πελοποννήσου και της Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας. Η έκθεση πραγματοποιήθηκε στο δημοτικό θέατρο Κορίνθου από τις 6 Ιουλίου έως τις 22 Ιουλίου 2012. Η προσέλευση αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών, κατασκευαστών και άλλων επαγγελματιών, που δραστηριοποιούνται στο χώρο της αρχιτεκτονικής κατασκευής ήταν μεγάλη.

Στα πλαίσια της έκθεσης διοργανώθηκε εσπερίδα με θέμα: «Περί Αρχιτεκτονικής ...ο λόγος»

Οι θεματικές ενότητες που ανέπτυξαν διακεκριμένοι μηχανικοί του χώρου ήταν:

- «Η ανοικοδόμηση της Κορίνθου μετά το σεισμό του 1928».

Εισηγήτριες ήταν οι **Δέσποινα Δεληγιάννη** και η **Εμανουέλα Καραγιάννη**, αρχιτέκτονες μηχανικοί.

- «Η ανάγκη κατανόησης και διάσωσης της ιστορικής και παραδοσιακής αρχιτεκτονικής»

Εισηγητής ήταν ο **Παναγιώτης Τουλιάτος**, ομότιμος καθηγητής Ε.Μ.Π., πρόεδρος Αρχιτεκτονικής σχολής Frederickuniversity, Λευκωσίας Κύπρου.

- «Η επανάχρηση και επαναξιοποίηση: Από την παλιά ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ του Ηρακλείου στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Κρήτης».

Εισηγητής ήταν ο **Βασίλης Γκανάτσος**, καθηγητής αρχιτεκτονικών συνθέσεων και θεωρίας του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού της σχολής Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π.

- «Ζητήματα διαχείρισης προστιθέμενης αξίας αρχιτεκτονικού έργου».

Εισηγητής ήταν ο **Ευάγγελος Λυρούδης**, αρχιτέκτων μηχανικός και τέως πρόεδρος ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ.

Η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου

Χαρ. Τσιώλη στο χαιρετισμό της ανέφερε:

Η 2η Έκθεση Αρχιτεκτονικού Έργου είναι ένα σημαντικό επιστημονικό, πολιτισμικό και κοινωνικό γεγονός για την επιστήμη και τον τόπο μας.

Σκοπός του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Κορινθίας - που είχε την σύλληψη της ιδέας αλλά και την επιτυχημένη υλοποίηση αυτής - είναι μέσω της Έκθεσης, του σχετικού Βιβλίου που εκδόθηκε καθώς και της σημερινής Εσπερίδας, αφ' ενός να προβληθεί το έργο των συναδέλφων Κορινθίων Αρχιτεκτόνων παρακολουθώντας την πορεία του παραγόμενου έργου, την αγάπη του πνευματικού-τεχνικού και δημιουργικού κόπου, την φαντασία, την έμπνευση και επιστημοσύνη της εργασίας του Αρχιτέκτονα Μηχανικού

και αφ' ετέρου, μέσω του έργου αυτού, να αναδειχθεί ο ρόλος της Αρχιτεκτονικής στην κοινωνία.

Η σημασία του ρόλου του Αρχιτέκτονα Μηχανικού σήμερα, επιδιώκεται να αναδειχθεί και από την Διεθνή Ένωση Αρχιτεκτόνων, η οποία επέλεξε το θέμα για την Παγκόσμια Ημέρα Αρχιτεκτονικής που εορτάζεται φέτος την 1η Οκτωβρίου να είναι: "Architects are city changers" δηλ. "οι Αρχιτέκτονες είναι αυτοί που αλλάζουν τις πόλεις".

Η Διεθνής Ένωση Αρχιτεκτόνων συνεργάζεται με τα Ηνωμένα Έθνη και το θέμα προέκυψε από την παγκόσμια καμπάνια των Ηνωμ. Εθνών για τις πόλεις: "Better Cities, Better Lives" δηλ. "Καλύτερες Πόλεις, Καλύτερες Ζωές". Μέχρι το 2050, το 70% του πληθυσμού της υφηλίου θα ζει στις πόλεις.

Έτσι οι πόλεις πρέπει να προβούν σε δραστικές αλλαγές για να μπορέσουν να υποδεχθούν τον πληθυσμό αυτό και να του προσφέρουν εκείνες τις συνθήκες διαβίωσης που θα ευνοούν την προσωπική ανάπτυξη και ευημερία.

Η απαραίτητη εξέλιξη

πρέπει να επικεντρωθεί:

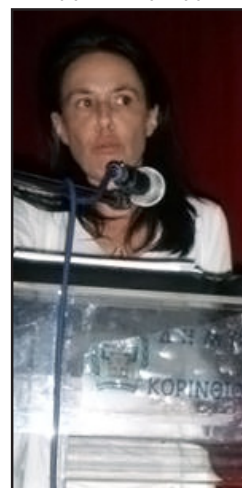
-σε μείωση των ρυπογόνων εκπομπών, άμβλυνση της κλιματικής αλλαγής και καλύτερη διαχείριση των πόρων και της ενέργειας

-σε δόμηση κατοικιών και πόλεων που θα γίνεται χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς, χωρίς διακρίσεις και επισφαλή στέγαση

-σε διασφάλιση της προσωπικής ασφάλειας και των συνθηκών υγείας των πολιτών και τέλος

-σε προώθηση οικονομικών, εκπαιδευτικών και δημιουργικών ευκαιριών για όλους.

Η Διεθνής Ένωση Αρχιτεκτόνων λοιπόν, τονίζει ότι η Παγκόσμια

Ημέρα Αρχιτεκτονικής θα είναι μία ευκαιρία για όλους τους Αρχιτέκτονες του κόσμου να αναδείξουν το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν στην απαιτούμενη αλλαγή των πόλεων για το μέλλον και συγκεκριμένα δίνει το σλόγκαν: "Αρχιτέκτονες του σήμερα, οι πόλεις του αύριο βρίσκονται πάνω στα σχεδιαστήριά σας!"...

Τη σημερινή εποχή, μέσα σε μία γενικευμένη ατμόσφαιρα οικονομικής κρίσης, απαξίωσης ιδεών και θεσμών, ραγδαίων αλλαγών και ανατροπών σε όλα τα επίπεδα της ζωής μας, η Έκθεση αρχιτεκτονικού έργου συμπεριλαμβανόμενης της σημερινής εσπερίδας, είναι στην ουσία μία συμβολική πράξη Αντίστασης και Αισιοδοξίας:

Είναι μία συμβολική πράξη Αντίστασης γιατί - σε αντίθεση απ' ενός με τη πρωτοκαθεδρία των οικονομικών δεικτών, και απ' ετέρου των ακραίων οικολογικών ιδεολογημάτων καθώς και της επιχειρούμενης συκοφάντησης των Μηχανικών ως παρωχημένων επιστημόνων-, υπενθυμίζει τόσο στο σύνολο των Αρχιτεκτόνων, όσο και στο σύνολο των πολιτών:

-ότι η Αρχιτεκτονική σε όλες τις εκφάνσεις της είναι ένα κοινωνικό αγαθό, ως καθοριστικός παράγοντας της ζωής και της εξέλιξης των πολιτών

-ότι η Αρχιτεκτονική δεν έχει χάσει την δυνατότητά της να απαντά στα προβλήματα ποιότητας ζωής στην πόλη και στην ύπαιθρο, ακόμη και όταν αυτά δημιουργούνται ή εντείνονται από την οικονομική ύφεση.

Είναι μία συμβολική πράξη Αισιοδοξίας γιατί δίνει το μήνυμα

-ότι η Αρχιτεκτονική, μπορεί να επαναπροσδιορίζει τις σχέσεις ανθρώπου και χώρου ενσωματώνοντας στο σχεδιασμό νέες απόψεις, παραμέτρους αειφορίας, εκσυγχρονισμό και βελτίωση της ποιότητας του δομημένου περιβάλλοντος, ισορροπημένη χρήση των φυσικών πόρων, με σκοπό φυσικά τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Τέτοια Μηνύματα Δημιουργικής Αντίστασης και Αισιοδοξίας παίρνομε και σήμερα εδώ, απολαμβάνοντας το ποιητικό έργο των Κορινθίων Αρχιτεκτόνων που «οπτικοποιεί» το ρόλο του Μηχανικού γενικά στην κοινωνία, γιατί ας μην ξεχνάμε ότι ένα έργο είναι συνισταμένη εργασία διαφόρων ειδικοτήτων Μηχανικών.

Είναι δε σαφές ότι στην εποχή μας, στην εποχή της κρίσης από την οποία πρέπει να βγούμε στηριζόμενοι στις δικές μας δυνάμεις, ο ρόλος του Μηχανικού, του Τεχνοκράτη και συγχρόνως ευαίσθητου Επιστήμονα, είναι ακόμη σημαντικότερος.

Η Πολιτεία, ειδικά σήμερα, πρέπει να καταλάβει ότι ο Μηχανικός είναι βασικός παράγοντας για την ανασυγκρότηση και ανάκαμψη της χώρας.

Πρέπει να προχωρήσει σε διαμόρφωση και διαχείριση Εθνικών Πολιτικών λαμβάνοντας υπ' όψη τις θέσεις και προτάσεις του ΤΕΕ, οι οποίες στηρίζονται στο ότι η Επιστήμη και Τέχνη του Έλληνα Μηχανικού μπορεί να γίνει εργαλείο υλοποίησης του σύγχρονου σχεδιασμού των πόλεων, ανάδειξης του Πολιτισμού μας, της Ιστορίας μας, των Ιδεών μας και να οδηγήσει σε βιώσιμη - αειφόρο ανάπτυξη, σε οικονομική και κοινωνική ευημερία.

Κλείνοντας η Πρόεδρος επεσήμανε: δεν πρέπει να παρα-

λείψω να πω ότι ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Κορινθίας που συμπληρώνει φέτος 20 χρόνια από την ίδρυσή του έχοντας στο ενεργητικό του πολλές και ουσιαστικές δράσεις, αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση για όλους τους Συλλόγους Μηχανικών της Περιφέρειάς μας με την προσφορά του στον κλάδο αλλά και στο έργο του ΤΕΕ Πελοποννήσου.

Στον πρόλογό του ο πρόεδρος του συλλόγου αρχιτεκτόνων Κορινθίας **Κ. Σπηλιόπουλος** ανέφερε:

«1992-2012», φέτος συμπληρώνονται 20 χρόνια από την ίδρυση του ΣΑΚ, Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κορινθίας και συγχρόνως συμπληρώνονται 90 χρόνια από την ίδρυση του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών - Πανελλήνιας Ένωσης Αρχιτεκτόνων, που ιδρύθηκε το 1922. Σε αυτή τη διπλή επέτειο ο σύλλογος αρχιτεκτόνων Κορινθίας διοργανώνει την 2η έκθεση αρχιτεκτονικού έργου. Η πρώτη έκθεση έγινε το 1996, με μεγάλη επιτυχία. Το βιβλίο-κατάλογος της έκθεσης κυκλοφόρησε σε όλη την Ελλάδα και γνώρισε μεγάλη ανταπόκριση.

Στη 2η έκθεση συμμετέχουν με έργα τους 22 συνάδελφοι, κυρίως νέοι. Σκοπός της έκθεσης είναι να δοθεί μια όσο το δυνατόν σφαιρική και ουσιαστική εικόνα της αρχιτεκτονικής δημιουργίας στην Κορινθία, μέσα στα 20 τελευταία χρόνια, και μέσα από αυτή την εικόνα και τα ερεθίσματα και τους συνειρμούς που θα προκύψουν, να γίνει συνείδηση ότι ο ρόλος του αρχιτέκτονα είναι ένας ρόλος σύνθετος, άρρηκτα συνδεδεμένος με την εξέλιξη και τον πολιτισμό ενός τόπου.

Πρέπει επιτέλους να αρθεί αυτή η χρόνια φοβία του απλού ανθρώπου προς τον αρχιτέκτονα. Πρέπει να γίνει αισθητό ότι ο αρχιτέκτονας, δεν είναι υποχρεωτικά εκείνος που θα δημιουργήσει το ακριβό και το εξεζητημένο, αλλά εκείνος που έχει την παιδεία και τη γνώση για να κτίσει ένα έργο ανάλογο των οικονομικών δεδομένων, με ποιότητα, αισθητική, λειτουργικότητα και αρμονική σχέση με το περιβάλλον, γεγονός που εξασφαλίζει, εκτός από την επιδιωκόμενη υπεραξία και τη γενικότερη αναβάθμιση και εξέλιξη ενός τόπου. Είναι το γνωστικό αντικείμενο του αρχιτέκτονα που τον καθιστά ικανό να υλοποιεί ιδέες και να δημιουργεί χώρους και μορφές, επηρεάζοντας με το έργο του το περιβάλλον, την ποιότητα ζωής, την καθημερινότητα των ανθρώπων και την ανάπτυξη.

Η χώρα σήμερα βιώνει μια πρωτόγνωρη κρίση. Κρίση οικονομική, πολιτική, πολιτισμική, κοινωνική και κατά κύριο λόγο κρίση αξιών. Ενάντια σε αυτή την κρίση, οι αρχιτέκτονες της Κορινθίας επιλέξαμε να εκθέσουμε στο νομό μας

και να δημοσιεύσουμε στο πανελλήνιο έργα μας προσπαθώντας να δώσουμε ένα σαφές μήνυμα, ότι σε καιρούς που κυριαρχεί ο φόβος, η ανασφάλεια, η εσωστρέφεια και η ισοπέδωση των πάντων, οι φορείς του πολιτισμού πρέπει να είναι παρόντες για να προβάλλουν την αξία της νηφάλιας και δημιουργικής σκέψης, με γνώμονα το σεβασμό προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Οι εισηγήτριες της εσπερίδας

Δέσποινα Δεληγιάννη και

Εμμανουέλα Καραγιαννάκη επεσήμαναν:

Τα πολυάριθμα κτίσματα που σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν κατά την ανοικοδόμηση της Κορίνθου μετά το σεισμό του 1928, αποτελούν ένα αξιόλογο τμήμα της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της πόλης, που σήμερα τείνει να εξαφανιστεί εντελώς εξαιτίας της απρογραμμάτιστης σύγχρονης ανοικοδόμησης. Το γεγονός ότι ως τώρα τα ενδιαφέροντα αυτά μνημεία της νεότερης ελληνικής αρχιτεκτονικής, όχι μόνο δεν έχουν δημοσιευθεί, αλλά δεν έχουν καν καταγραφεί συστηματικά, έδωσε το έναυσμα για τη μελέτη τους, η οποία βασίζεται σε επιτόπια έρευνα, στη φτωχή βιβλιογραφία και στο πολύτιμο υλικό που φυλάσσεται στο αρχείο αδειών ανέγερσης οικοδομών της περιόδου 1928-1935. Όσα από τα κτίσματα της ανοικοδόμησης έχουν απομείνει στην πόλη, είναι δύσκολα αναγνωρίσιμα, αλλά παραμένουν μπροστά στα μάτια μας έτοιμα να αποκαλυφθούν και να αναδείξουν ό,τι έχει απομείνει από την ιστορία της Κορίνθου.

Ο εισηγητής **Βασίλης Γκaniάτσας**

ανέφερε:

Οι αξίες των μνημείων δεν αντιμάχονται τις σημερινές αξίες, γιατί συναποτελούν με αυτές το συνολικό σημερινό μας αξιακό πλαίσιο. Ο Gadamer αναφέρεται σε αυτή τη συνύπαρξη αξιών του παρελθόντος και του παρόντος ανακαλώντας την έννοια του ορίζοντα από τον Husserl και τονίζοντας ότι οι αξίες στο χτισμένο περιβάλλον συνυπάρχουν στην ίδια γραμμή του σημερινού, κάθε φορά, ορίζοντα ανεξάρτητα από το ιστορικό βάθος από το οποίο προέρχονται.

Έτσι, το ψευδοδίλημμα παράδοση/νεωτερικισμός ή παράδοση/ανάπτυξη μετασχηματίζεται από εξωτερική και συνολική διαμάχη σε εσωτερική ιεραρχία αξιών. Ο Alois Riegl, ήδη από την αρχή του περασμένου αιώνα συνειδητοποίησε και συστηματικά εξέθεσε στη θεωρία του την αλληλεξάρτηση των αξιών των μνημείων σε σχέση με τις εποχές, κατά τις οποίες επιβιώνουν, επισημαίνοντας τις πολιτισμικές καταβο-

λές, τόσο των αξιών όσο και των επιλογών μεταξύ αυτών.

Οι αρχαιολογικοί χώροι και τα βιομηχανικά κελύφη αποτελούν δύο ακραίες περιπτώσεις ως προς την δυνατότητά τους να δεχτούν σημερινές νέες χρήσεις.

Οι αρχαιολογικοί χώροι εξ ορισμού δεν έχουν αξία χρήσης, ενώ αντίθετα τα βιομηχανικά κελύφη φέρουν κατ'εξοχήν αξία χρήσης, αφού οι λοιπές αξίες τους -ιστορική, καλλιτεχνική-, είναι σαφώς υποδεέστερες σε σχέση με την αμεσότητα έκφρασης της λειτουργίας τους από τη μορφή τους, τόσο στην αρχική τους μορφή όσο και κατά τη διαδικασία του διαρκούς μετασχηματισμού τους.

Η Ηλεκτρική στο Ηράκλειο Κρήτης αποτελεί ένα βιομηχανικό συγκρότημα στο κέντρο της πόλης που είναι συνυφασμένο με την ιστορία της πόλης και τις μνήμες των κατοίκων και καταλαμβάνει το χώρο μιας χαμηλής πλατείας των Βενετσιάνικων τειχών της πόλης πάνω στο παραλιακό της μέτωπο.

Η πρόταση επανάχρησης της Ηλεκτρικής ως μουσείου φυσικής ιστορίας ανατολικής Μεσογείου επιχειρεί να αξιοποιήσει τις πολλαπλές αξίες του μνημείου, είτε μέσω της ανάδειξής τους με σημερινούς όρους ή μέσω του μετασχηματισμού τους, έτσι ώστε να επιτευχθεί, όχι μόνο η χρησιμοθηρική κατάληψη του διατιθέμενου χώρου με μια νέα χρήση, αλλά με αφορμή τη νέα χρήση οι υφιστάμενες υλικές και άυλες μνημειακές διαστάσεις του χώρου να αποκτήσουν ξανά αξιακή υπόσταση και πολιτισμικό νόημα.

Ο εισηγητής **Dr. Ε Λυρούδιας** ανέφερε:

Ζητούμενο για την αρχιτεκτονική (τέχνη και επιστήμη) είναι η παραγωγή υπεραξίας. Η υπεραξία αντιστοιχεί στην αισθητική την οικονομία και το φυσικό περιβάλλον. Ένα «θεσμικό πλαίσιο εθνικής πολιτικής για την αρχιτεκτονική την πολεοδομία και το σχεδιασμό», είναι σημαντική προτεραιότητα, όχι μόνο για τους αρχιτέκτονες αλλά για ολόκληρη την κοινωνία.

Η πολεοδομική νομοθεσία που περιγράφει την οικιστική πολιτική και προδιαγράφει την οικιστική εξέλιξη, επηρεάζει κατά σημαντικό ποσοστό την αξία της γης, καθώς και την τελική εικόνα των κτιρίων και των οικιστικών συνόλων, όταν ο νομοθέτης θεωρεί σκόπιμο να προσδιορίσει λεπτομερώς.

Η εκάστοτε διοίκηση με εργαλείο τη νομοθεσία προχωρεί παραπέρα και προσδιορίζει περιοριστικά τα όρια της αρχιτεκτονικής και επιστημονικής δημιουργίας. Συχνά η νομοθεσία περιορίζει την κοινωνία επιστημονικά και «αισθητικά». Όταν συμβαίνει αυτό, τότε η κοινωνία βιώνει ό,τι εννοιολογικά κατανοούμε ως μεσαίωνα. Ειδικότερα, εν ονόματι μιας γενικευμένης προσχηματικής περιβαλλοντικής ευαισθησίας, απαγορεύονται και ταυτοχρόνως επιτρέπονται τα πάντα.

Η διατύπωση, συνεπώς, μιας εθνικής πολιτικής για την αρχιτεκτονική, -που αποτελεί πρακτική για τα Ευρωπαϊκά κράτη-, είναι απαραίτητη, δεδομένου ότι η αρχιτεκτονική σαν ιστορικό προστατευόμενο περιβάλλον, αλλά και σαν σύγχρονο προϊόν σχεδιασμού, είναι σημαντικός οικονομικός πόρος που παράγει αξία και υπεραξία, την οποία η πολιτισμένη κοινωνία οφείλει να διαχειρισθεί με κατάλληλες πολιτικές.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ολυμπιακοί Αγώνες 2012

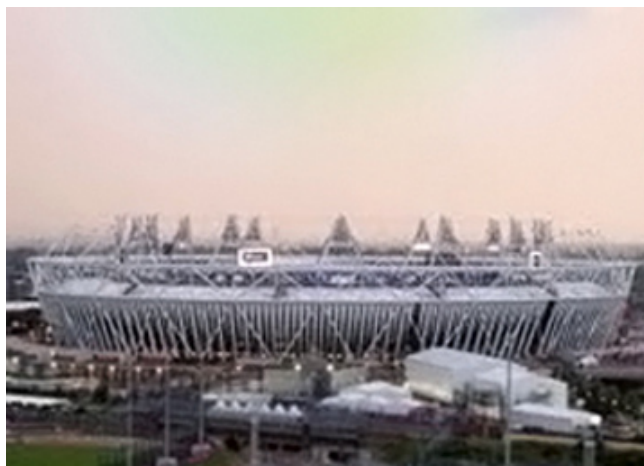
Το καλοκαίρι που μας πέρασε το Λονδίνο φιλοξένησε τους θερινούς ολυμπιακούς και παραολυμπιακούς αγώνες του 2012, την μεγάλη και πανανθρώπινη γιορτή του αθλητισμού που για ενάμισυ περίπου μήνα κράτησε συντροφιά σε δισεκατομμύρια θεατές από όλα τα πέρατα της Οικουμένης. Η μεγάλη γιορτή ξεκίνησε με την τελετή έναρξης, με ένα φαντασμαγορικό υπερθέαμα, όπου η Ολυμπιακή Φλόγα (που άναψε από την Αρχαία Ολυμπία) φώτισε το Ολυμπιακό Στάδιο του Λονδίνου και τις καρδιές δισεκατομμυρίων ανθρώπων, στέλνοντας μήνυμα ειρήνης, χαράς και ελπίδας για ένα καλύτερο αύριο. Το Λονδίνο είχε ήδη φιλοξενήσει τις διοργανώσεις του 1908 και 1948. Έγινε έτσι η πρώτη πόλη που διοργανώνει τρεις Ολυμπιακούς Αγώνες.

Οι αγώνες διεξήχθησαν στην πλειοψηφία τους στις εγκαταστάσεις του **Ολυμπιακού πάρκου του Λονδίνου (Olympic Park, London)** το οποίο είναι το μεγαλύτερο συγκρότημα αθλητικών εγκαταστάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου. Το συγκρότημα αυτό απλώνεται σε μία έκταση 2,5 τ.χλμ. στο Στράτφορντ, στο ανατολικό τμήμα του Λονδίνου και περιλαμβάνει - μεταξύ άλλων - το Ολυμπιακό Στάδιο της πόλης. Η ανέγερση του Πάρκου ξεκίνησε το 2007, εν όψει των Θερινών Ολυμπιακών και των Παραολυμπιακών Αγώνων του 2012. Μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω διοργανώσεων, κάποιες από τις εγκαταστάσεις θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται σε μόνιμη βάση, ενώ άλλες θα αποσυρμολογηθούν ή θα πωληθούν σε ιδιώτες.

Σε αυτό υπάρχουν πέντε βασικές αθλητικές εγκαταστάσεις: Το Ολυμπιακό Στάδιο, το Κέντρο Υγρών Σπορ, το Ποδηλατοδρόμιο, το Κέντρο Χόκεϊ και η κλειστή αρένα καλαθοσφαίρισης, οι οποίες θα παραμείνουν και μετά τους αγώνες. Το Ολυμπιακό Χωριό περιλαμβάνει 2.800 διαμερίσματα. Μετά τους Αγώνες θα παραχωρηθούν σε χαμηλόμισθους, οι οποίοι αδυνατούν να πληρώσουν τα αστρονομικά ενοίκια του Λονδίνου.

Το κόστος των Αγώνων έφτασε στα 11,6 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που είναι περίπου τέσσερις φορές μεγαλύτερο από τις αρχικές εκτιμήσεις, όπως αυτές παρουσιάστηκαν

το 2005, όταν και έγινε η ανάθεση της διοργάνωσης στο Λονδίνο. Μάλιστα, για τις τελετές έναρξης και λήξης δαπανήθηκαν περίπου 101 εκατομμύρια ευρώ, ενώ το σύστημα ασφαλείας κόστισε περίπου 690 εκατομμύρια ευρώ. **Τον τίτλο των πιο "πράσινων" Αγώνων της ιστορίας διεκδίκησαν οι Ολυμπιακοί του Λονδίνου.** Τόσο οι κατασκευές των σταδίων όσο και η συνολικότερη διεξαγωγή των Αγώνων τους διέπνεε η φιλοσοφία εξοικονόμησης και βιωσιμότητας. «Η αειφορία βρέθηκε στο επίκεντρο κάθε μεμονωμένης απόφασης που λήφθηκε, όσο δύσκολη και αν ήταν αυτή, κατά την κατασκευή του Ολυμπιακού Πάρκου και άλλων εγκαταστάσεων των Αγώνων» είπε ο Σεμπάστιαν Κόου, επικεφαλής της οργανωτικής επιτροπής των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου. Η Αρχή (Olympic Delivery Authority-ODA) που συγκροτήθηκε το 2006 με έργο -μεταξύ άλλων- την οικοδόμηση Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων είχε έναν βασικό στόχο: να μην αφήσουν οι Αγώνες πίσω τους «Λευκούς Ελέφαντες», δηλαδή ογκώδη κτήρια χωρίς μελλοντική χρήση. Έτσι, περιόρισε στο ελάχιστο τις νέες κατασκευές, κατασκευάζοντας μόνο στάδια-σύμβολα, που «κερδίζουν» το μάτι.

Στο παρόν τεύχος του «ο Μηχανικός σήμερα» αξιοποιώντας στοιχεία από τον ξένο Τύπο και την ιστοσελίδα των Ολυμπιακών του Λονδίνου, σας παρουσιάζει πληροφορίες για τις βασικές νέες εγκαταστάσεις, στοιχεία για την διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων του 2012 καθώς και αποτελέσματα από το αγωνιστικό μέρος του London 2012.

Το Ολυμπιακό Στάδιο (Olympic Stadium) του Λονδίνου είναι η καρδιά του Ολυμπιακού Πάρκου. Βρίσκεται στο κέντρο μιας περιοχής όπου οι τρεις πλευρές του περιβάλλονται από υδάτινους όγκους. Είναι το μοναδικό στάδιο του κόσμου που μπορεί να αποσυναρμολογηθεί (όπως τα παιχνίδια transformers). Συγκεκριμένα, στη διάρκεια των αγώνων, το στάδιο θα μπορεί να φιλοξενήσει 80.000 θεατές, ενώ μετά τη λήξη τους, η χωρητικότητα θα μειωθεί στους 25.000 για να περιοριστεί ο όγκος του. Το λευκό "περίβλημα" γύρω από το νεόκτιστο Ολυμπιακό Στάδιο του Λονδίνου κατασκευάστηκε από παλιές, εγκαταλελειμμένες σωλήνες, σε μία προσπάθεια να μειωθεί το καθαρό ατσάλι στην κατασκευή. Επιπλέον, στην οροφή του Σταδίου αντί για ατσάλι είχε χρησιμοποιηθεί PVC, κάνοντας τα δύο τρίτα της οροφής ανακυκλώσιμα. Συνολικά, το Στάδιο περιέχει το ένα δέκατο του ατσάλιου που χρησιμοποιήθηκε για το Ολυμπιακό Στάδιο στο Πεκίνο της Κίνας.

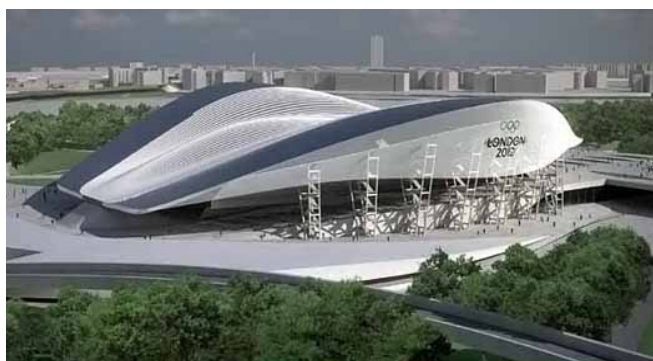
"Το πιο βιώσιμο Ολυμπιακό Στάδιο που χτίστηκε ποτέ", αποκάλυψε το νέο Στάδιο του Λονδίνου η οργανωτική επιτροπή του Λονδίνου 2012, καθώς, και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της κυβέρνησης της Μ. Βρετανίας, κατά την κατασκευή του μειώθηκαν οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά 50%, ενώ κατά 40% ήταν η χρήση πόσιμου νερού.

Το σημείο στο οποίο έχει κατασκευασθεί το Στάδιο είχε μολυνθεί από τις προηγούμενες βιομηχανικές χρήσεις και για το λόγο αυτό μία ειδική ομάδα υπό τις συμβουλευτικές υπηρεσίες της WWF και της εταιρείας βιωσιμότητας BioRegional αφαίρεσε 2 εκατ. τόνοι χώματος, οι οποίοι καθαρίστηκαν και επαναχρησιμοποιήθηκαν, ενώ περίπου 200 μεγάλα ερειπωμένα κτήρια κατεδαφίστηκαν και από τα οικοδομικά υλικά που προέκυψαν το 98% επαναχρησιμοποιήθηκε ή ανακυκλώθηκε. Μετά τους Αγώνες, το στάδιο θα χρησιμοποιηθεί για εκδηλώσεις πολιτιστικού, κοινωνικού και αθλητικού χαρακτήρα, ενώ παράλληλα θα φιλοξενήσει και το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα της IAAF το 2015.

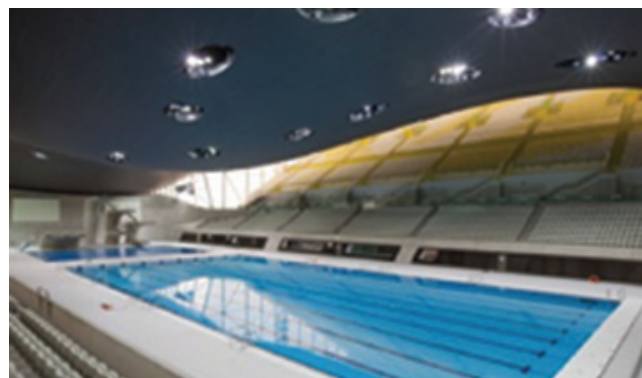
Από τα πλέον βιώσιμα στάδια των Αγώνων του Λονδίνου είναι το **ποδηλατοδρόμιο (Velodrome)**. Το στάδιο της ποδηλασίας (χωρητικότητας 6.000 θεατών) αποτελεί αρχιτεκτονικό στολίδι. Σύμφωνα με τους διοργανωτές, αποτελεί το ταχύτερο ποδηλατοδρόμιο του κόσμου χάρη στην αρχιτεκτονική, τη θερμοκρασία και τις περιβαλλοντικές του συνθήκες. Είναι ένα ξύλινο έργο με μορφή πατάτας. Η εγκατάσταση διαθέτει δύο ξεχωριστά χαρακτηριστικά: Την

κυρτή οροφή που αναδεικνύει τις καμπύλες της πίστας και ο γυάλινος τοίχος των 360 μοιρών που προσφέρει στους θεατές πανοραμική άποψη του Ολυμπιακού Πάρκου. Η πίστα διατηρεί θερμοκρασία 26 βαθμών Κελσίου για να μειώνει την δύναμη αντίστασης. Ο εξαερισμός του είναι 100% φυσικός, ενώ ο σχεδιασμός του βοηθά να γίνεται η βέλτιστη δυνατή χρήση του φυσικού φωτός, μειώνοντας τις ανάγκες για ηλεκτρικό. Συλλέκτες νερού, μάλιστα, μαζεύουν το νερό της βροχής προκειμένου να τροφοδοτούν τις τουαλέτες.

Το Κέντρο Υγρού Στίβου (Aquatics Centre) με χωρητικότητα 17.500 θεατών αναμφίβολα είναι το πιο ενδιαφέρον από Αρχιτεκτονικής πλευράς κτήριο του αθλητικού πάρκου. Σχεδιάστηκε από τη διάσημη Αρχιτέκτονα Zaha Hadid η οποία κέρδισε τον αντίστοιχο διαγωνισμό. Ονομάζεται και stinkgray (σαλάχι) λόγω της καταπληκτικής εξωτερικής του ομοιότητας με σαλάχι... Κύριο σχεδιαστικό χαρακτηριστικό του είναι η κυματιστή οροφή στο κέντρο του οικοδομήματος, η οποία και απετέλεσε κατασκευαστική πρόκληση για τους μηχανικούς των αγώνων.

Φτιαγμένος από χάλυβα βάρους 3000 τόνων ακουμπά σε πυλώνες από μπετόν. Φιλοξένησε τα αθλήματα της κολύμβησης, των καταδύσεων, της συγχρονισμένης κολύμβησης και του μοντέρνου πένταθλου και αποτελεί το βασικό σημείο πρόσβασης στο Ολυμπιακό Πάρκο. Ο Πρόεδρος της Δ.Ο.Ε κ. Ζακ Ρογκ χαρακτήρισε το Κέντρο «masterpiece». Η **Αρένα Καλαθοσφαίρισης (Basketball Arena)**, χωρητικότητας 12.000 θεατών, αποτελεί την 4η μεγαλύτερη αθλητική εγκατάσταση στο Ολυμπιακό Πάρκο, αλλά και μία από τις μεγαλύτερες προσωρινές εγκαταστάσεις που κατασκευάστηκαν ποτέ προκειμένου να φιλοξενήσουν Ολυμπιακούς Αγώνες. Τα ο εξωτερικό μέρος είναι επένδυση με μεμβράνη PVC πάνω στην οποία προβάλλονταν στη διάρκεια των αγώνων καλλιτεχνικά shows. Στην εγκατάσταση φιλοξενήθηκαν οι αγώνες μπάσκετ και χάντμπολ ανδρών και γυναικών.

Στα χρώματα του λογότυπου των Ολυμπιακών αγώνων (μπλε ο αγωνιστικός χώρος, ροζ οι πλάγιες γραμμές), η **Ρίβερμπανκ Αρένα**, χωρητικότητας 16.000 θεατών, θα φιλοξενήσει τους αγώνες χόκεϊ ανδρών και γυναικών. Διαθέτει δύο γήπεδα. Επίσης, η πρόσοψη της **Αρένας του χάντμπολ** είναι περιβεβλημένη με «βιώσιμο» χαλκό σε μία έκταση 3.000 τμ., προσφέροντας υψηλή αποδοτικότητα. Στην οροφή του σταδίου έχουν τοποθετηθεί 88 αγωγοί φωτισμού που μετέφεραν το φυσικό φως μέσα στην αρένα, μειώνοντας έτσι κατά 40% τις ετήσιες δαπάνες ενέργειας. Και σε αυτό το στάδιο έχει τοποθετηθεί σύστημα συλλογής του νερού της βροχής προκειμένου να μειωθεί η χρήση νερού μέσα στους χώρους του.

Εκτός από τις παραπάνω εγκαταστάσεις για τους θερινούς ολυμπιακούς και παραολυμπιακούς αγώνες του 2012 χρησιμοποιήθηκαν και άλλες μεγάλες αθλητικές εγκαταστάσεις τόσο στην ευρύτερη περιοχή του Λονδίνου αλλά και

σε άλλες πόλεις της Μεγάλης Βρετανίας, όπως το περίφημο Γήπεδο τένις **Γουίμπλεντον** το οποίο εγκαινιάστηκε το 1922 και εκσυγχρονίστηκε με την κατασκευή νέας οροφής το 2009. Το **Νέο Στάδιο Γουέμπλεϊ** σχεδιασμένο από τους αρχιτέκτονες Φόστερ και Πάρτενς, το οποίο εγκαινιάστηκε εκ νέου το 2007. Το **Γήπεδο Ολντ Τράφορντ** στο Μάντσεστερ και το **Στάδιο Μιλένιουμ** στο Λονδίνο, για τους αγώνες ποδοσφαίρου, το **Κέντρο Λι Βάλεϊ Γουάιτ Γουότερ** και το **Κωπηλατοδρόμιο Ίτον Ντάρνεϊ** για τους αγώνες κωπηλασίας ΚΑΝΟΕ ΚΑΓΙΑΚ. Το **Γήπεδο Λορντς** για την τοξοβολία, το **Πάρκο Γκρίνουιτς** για την ιππασία. Το κλειστό γήπεδο **ExCeL** για την πυγμαχία Ξιφασκία τζούντο και άρση βαρών.

Δεν είναι όμως μόνο τα στάδια που συμβάλλουν στη βιωσιμότητα των Αγώνων του Λονδίνου, καθώς οι Αγώνες συνολικά θα είναι οι πρώτοι στους οποίους θα παρακολουθηθεί το ανθρακικό τους αποτύπωμα. Επιπλέον, υπήρξαν πράσινα κριτήρια για το φαγητό που σερβιρίστηκε ενώ το νερό που χρησιμοποιήθηκε για το πότισμα έρχονταν από συλλέκτες όμβριων υδάτων. Επίσης, οι στολές των εθελοντών των Αγώνων ήταν φτιαγμένες από ανακυκλωμένο πολυεστέρα, ενώ τα καπέλα των επισήμων ήταν φτιαγμένα από χαρτί από «υπεύθυνες» πηγές προέλευσης – όπως χαρακτηριστικά ανέφεραν οι διοργανωτές. Επίσης το κοινό μετακινείτο από και προς τα στάδια στο μεγαλύτερο μέρος του με τα δημόσια μέσα μεταφοράς, ενώ οι Αγώνες αυτοί είναι οι πρώτοι όπου τα σκουπίδια δεν πήγαν στις χωματερές, αλλά θα ανακυκλώθηκαν και επαναχρησιμοποιήθηκαν.

Μασκότ.

Οι επίσημες μασκότ των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2012 έγιναν γνωστές στις 19 Μαΐου 2010. Ο Γουένλοκ και η Μάντεβιλ είναι δύο φουτουριστικά μεταλλικά δημιουργήματα του Γκραντ Χάντερ.

Τα ονόματά τους είναι ιδιαίτερα συμβολικά: η μασκότ των Ολυμπιακών Αγώνων πήρε το όνομα της από το χωριό Ματς Γουένλοκ, το οποίο επισκέφθηκε ο Πιερ ντε Κουμπερτέν το 1890 για να παρακολουθήσει τοπικούς αθλητικούς αγώνες, εμπειρία που μεταξύ άλλων και αυτή του ενέπνευσε την ιδέα της αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Η μασκότ των Παραολυμπιακών οφείλει το όνομά της στο νοσοκομείο Στόουκ Μάντεβιλ, εξειδικευμένο σε περιπτώσεις αναπήρων, όπου το 1948 -παράλληλα με τους πρώτους μεταπολεμικούς Ολυμπιακούς στο Λονδίνο- διοργανώθηκαν αγώνες για βετεράνους του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Μετάλλια.

Περίπου 4.700 Ολυμπιακά και Παραολυμπιακά μετάλλια δημιουργήθηκαν. Κάθε μετάλλιο ζυγίζει 375-400 γραμμάρια, έχει διάμετρο 85 χιλιοστά και πάχος 7 χιλιοστά. Στην μπροστά όψη, απεικονίζεται η θεά Νίκη να εξέρχεται από το Παναθηναϊκό Στάδιο. Στην πίσω όψη, υπάρχει το λογότυπο των Αγώνων, ο ποταμός Τάμεσης και μια σειρά από γραμμές που αναπαριστούν «την ενέργεια των αθλητών και μία αίσθηση δημιουργίας κοινής προσπάθειας». Συνολικά τα αθλήματα στους Ολυμπιακούς Αγώνες ήταν 36, ενώ τα αγωνίσματα περισσότερα από 300!

πηγή: www.greenbusiness.gr

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΜΕ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟ ΛΙΒΙΕΡΑΤΟ

Εθνικό κτηματολόγιο

Σε δηλώσεις ο υπουργός ΠΕΚΑ Ε. Λιβιεράτος προανήγγειλε συνολική ρύθμιση για τα αυθαίρετα.

Πιο συγκεκριμένα ανέφερε «Η χώρα δεν μπορεί πια να ρυθμίζει «ad hoc» το πρόβλημα των αυθαιρέτων» τόνισε ο Ευάγγελος Λιβιεράτος, προαναγγέλλοντας νέες συνολικές ρυθμίσεις, οι οποίες όπως είπε συγκεντρώνουν την προσοχή και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του πρωθυπουργού Α. Σαμαρά. Επίσης ο υπουργός μιλώντας για το Εθνικό Κτηματολόγιο εμμέσως αλλά σαφώς τάχθηκε κατά της ιδιωτικοποίησης του κτηματολογίου λέγοντας ότι έχουμε «αρκετά πια πάθει και μάθει από τα λάθη μας», ώστε να προχωρήσουμε με τις δικές μας δυνάμεις.

Αναλυτικά ο υπουργός ΠΕΚΑ απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις δήλωσε τα παρακάτω:

Ερώτηση για το Κτηματολόγιο: «Εδώ και μία 20ετία περίπου η Ελλάδα βρίσκεται σε μία ιδιότυπη ομηρία όσον αφορά την ολοκλήρωση του Εθνικού Κτηματολογίου. Μιας και είστε ειδικός, αφού διδάσκετε Γεωδαισία και Χαρτογραφία, πιστεύετε ότι η ιδιωτικοποίηση του Κτηματολογίου θα επιταχύνει τις διαδικασίες; Με ποιον τρόπο σκοπεύετε να προχωρήσετε στη διαδικασία ιδιωτικοποίησης;»

Απάντηση: «Το θέμα του Κτηματολογίου, όπως άλλωστε και της Χαρτογράφησης της χώρας, ήταν το θεμελιώδες αντικείμενο του Καποδίστρια, από το 1827, πριν έλθει ακόμα στην Ελλάδα να αναλάβει τη διακυβέρνηση!

Η ομηρία της χώρας είναι από τότε διαρκής και δεν είναι πρόβλημα της τελευταίας 20ετίας. Δεν πιστεύω ότι η απόκτηση Κτηματολογίου, μετά 180 χρόνια, είναι θέμα ιδιωτικοποίησης. Άλλωστε, μην ξεχνάμε ότι καμιά άλλη χώρα της Ευρώπης δεν έχει ιδιωτικοποιήσει το Κτηματολόγιό της. Και εδώ, άλλοι είναι οι λόγοι του προβλήματος. Η λύση της «ιδιότυπης ομηρίας» είναι ώριμη να γίνει με δικές μας δυνάμεις, με μια αποφασιστική ώθηση προς τα εμπρός, εξορθολογίζοντας και απλοποιώντας τις διαδικασίες, με εστίαση στο απολύτως συγκεκριμένο κτηματολογικό έργο. Πιστεύω ότι έχουμε αρκετά πια πάθει και μάθει από τα λάθη μας. Το Κτηματολόγιο, ως υπαρκτός Οργανισμός, διαθέτει την τεχνογνωσία για το απαραίτητο ταχύ άλμα.

Και η χώρα διαθέτει το καταρτισμένο δυναμικό και τις σχετικές έμπειρες επιχειρήσεις να το κάνει, ακόμα και με την ενίσχυση των μηχανισμών της εξειδικευμένης νεανικής επιχειρηματικότητας, που βρίσκονται σε ύπνωση στη χώρα μας. Χρειάζεται αποφασιστικότητα, ανάσες φρεσκάδας, αυτοπεποίθηση στις δυνάμεις μας

και ξεκόλλημα από ξεπερασμένες περικόλιντες νοοτροπίες και αγκυλώσεις, που μας κρατάνε δέσμιους στο παρελθόν.»

Ερώτηση για τα αυθαίρετα: «Παρά το γεγονός ότι ο νόμος 4014/2011 για την τακτοποίηση των αυθαιρέτων αναμενόταν να βάλει φραγμό στην επέκταση της αυθαίρετης δόμησης, βλέπουμε ότι γίνεται το ακριβώς αντίθετο. Πώς θα αντιμετωπίσετε αυτό το πρόβλημα;»

Απάντηση: «Το θέμα των αυθαιρέτων αποτελεί και αυτό μία από τις γνωστές παθογένειες της χώρας στο άτακτο πεδίο μιας συγκεχυμένης και πολυκερματισμένης διαχείρισης του χώρου, στο οποίο ανήκουν άλλωστε και το Κτηματολόγιο, οι Χαρτογραφήσεις, οι καλύψεις, χρήσεις και αξίες Γης, οι οριοθετήσεις, οι ορισμοί του Δάσους, ο Χωρικός Σχεδιασμός και άλλα συναφή. Ζητήματα που παραμένουν άλυτα από την ίδρυση του κράτους, τουλάχιστον με τον τρόπο που καταλαβαίνουν το θέμα όλα τα άλλα κράτη της Ευρώπης. Η χώρα δεν μπορεί πια να ρυθμίζει «ad hoc» το πρόβλημα των αυθαιρέτων. Είναι ένα εθνικό κοινωνικό θέμα, όπως και τα άλλα που προανέφερα.

Βέβαια υπάρχει ήδη μια περί αυθαιρέτων νομοθεσία και εφόσον υπάρχει θα πρέπει να τηρείται, χωρίς να χρειάζονται Υπουργικές εντολές για την τήρηση των Νόμων. Εντούτοις είναι γενική η πεποίθηση ότι το ενδογενές και διαχρονικό αυτό πρόβλημα, συνυφασμένο με το ευρύτερο πνεύμα αυθαιρεσίας που έχει καλλιεργηθεί στη χώρα και έχει γαλουχήσει γενιές και γενιές, πρέπει κάποτε να λυθεί οριστικά, με μια τελική πολιτική λύση, εξοπλισμένη όμως με σοβαρά και βιώσιμα κανονιστικά αντίβαρα και με την πάντα απαραίτητη εγγύηση της νομιμότητας. Γνωρίζω ότι ο Πρωθυπουργός ενδιαφέρεται προσωπικά για το μείζον αυτό θέμα, το οποίο απασχολεί με τη δέουσα προσοχή και το Υπουργείο μας».

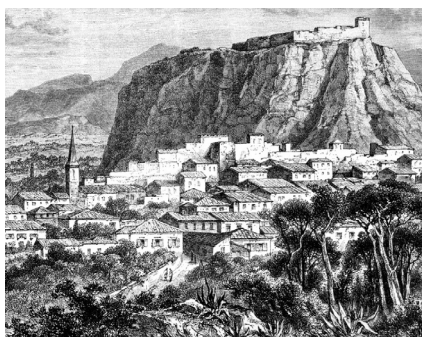
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20^{ου} ΑΙΩΝΑ ΣΤΙΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΕΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

Του Γιώργου Γιαξόγλου
Αρχιτέκτονα Μηχανικού Ε.Μ.Π.

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

Η Καλαμάτα, πρωτεύουσα του νομού Μεσσηνίας, στη δεκαετία του 1920 αποτελούσε την δεύτερη, μετά την Πάτρα, πόλη της Πελοποννήσου και το 1921 είχε πληθυσμό 18.510 κατοίκους. Αρχικά η πόλη αναπτύχθηκε στις υπώρειες του Κάστρου.

Η Καλαμάτα και το φράγκικο κάστρο (1868), σχέδιο του Th. Weber βασισμένο σε σκίτσο του Henri Belle

Στην ιστοσελίδα του Δήμου Καλαμάτας αναφέρεται:

«.....Σημαντική εξέλιξη για την πόλη αποτέλεσε η κατασκευή του λιμανιού της, που θεμελιώθηκε το 1882 και ολοκληρώθηκε το 1901. Ως τότε, η εμπορική κίνηση εξυπηρετούνταν –προβληματικά βέβαια– από τον όρμο του Αλμιρού (7 χλμ. νοτιοανατολικά) και από τις υποτυπώδεις εγκαταστάσεις της παραλίας ή τις μαούνες, που προσφέρονταν μόνο για το καλοκαίρι. Εξίσου σημαντικά γεγονότα ήταν η ίδρυση της συνοικίας Νέαι Καλάμαι (1860), στο ανατολικό τμήμα της παραλίας, η κατασκευή των οδικών αξόνων κάστρου-παραλίας και της σιδηροδρομικής γραμμής Καλαμών-Αθηνών, καθώς και ο ηλεκτροφωτισμός.

Έτσι, στο μεταίχμιο του 19ου και του 20ού αι. η πόλη είχε αλλάξει ριζικά πρόσωπο. Στις αρχές του 20ού αι. συνεχίζει

να ακμάζει και να αναπτύσσεται. Μάλιστα, την περίοδο 1900-20 το λιμάνι είχε φτάσει στο απόγειό του, είχε ενωθεί πολεοδομικά με την πόλη και μια νέα αγορά είχε αναπτυχθεί στην προκυμαία. Όλα αυτά είχαν προσδώσει στην Καλαμάτα το προσωνύμιο «Μασσαλία του Μοριά». Στις πρώτες δεκαετίες του 20ού αι. θα ιδρυθούν και θα γνωρίσουν μέρες ακμής μια σειρά από βιομηχανίες, όπως μεταξοϋφαντήρια, ποτοποιεία, σαπωνοποιεία, παγοποιεία, βυρσοδεψεία κ.ά. Η πηλημύρα του Νέδοντα (1924) ήταν μια δοκιμασία για την πόλη, που συνέχισε όμως να αναπτύσσεται. Συνδεδεμένη με αυτή την πορεία ήταν και η ανάπτυξη του εργατικού στοιχείου, που δήλωσε δυναμικά παρόν με την εξέγερση των λιμενεργατών (Μάιος 1934). Την εξέγερση κατέστειλε ο στρατός, με απολογισμό 6 νεκρούς και 13 τραυματίες λιμενεργάτες....»

Αξίζει να σημειώσουμε ότι η Καλαμάτα ήταν μία από τις λίγες πόλεις της Ελλάδας που διέθεταν ηλεκτροκίνητο TRAM, για την κάλυψη των αναγκών της αστικής συγκοινωνίας. Το Τραμ λειτούργησε από το 1910 μέχρι το 1940 και συνέδεε την πόλη με την Παραλία και το λιμάνι.

Στην εικόνα, Τράμ στον παραλιακό δρόμο της Καλαμάτας, έργο του Γ. Μανωλακάκη

Στην εικόνα, ο χώρος του σημερινού Πάρκου των Σιδηροδρόμων σε καρτ ποστάλ του 1914. Διακρίνεται και το τραμ (φωτ. Αρχείο ΓΑΚ Ν. Μεσσηνίας).

Οι βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες που υπήρχαν και δραστηριοποιούνταν στην Καλαμάτα κατά το έτος 1921, σύμφωνα με τον οδηγό της Ελλάδας του Ν.Γ. Ιγγλέση (έκδοση 1921) φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα 1.

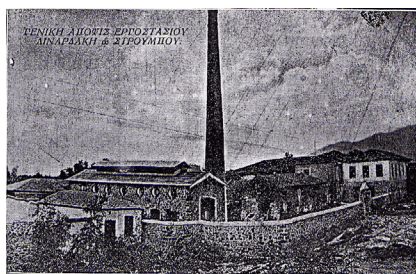
ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟΥ Ν.Γ. ΙΓΓΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1921					
ΠΟΛΗ	ΕΙΔΟΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ	ΑΝΤΑΚΙΩΤΗΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΣ	ΔΡΑΓΙΝΑ Ι.			
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΣ	ΚΑΜΑΡΙΝΟΥ Π.			
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΣ	ΜΠΑΡΗ & ΓΕΩΡΓΙΟΥΛΟΥ			Διευρύνθηκε από Άρη Βλάχο
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΣ	ΜΠΟΥΡΑ & ΚΑΡΑΛΟΥ	Εργ. 4	1200 σπέρμα	Ισχύει το 1880
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΣ	ΦΕΣΤΑ & ΑΦΑΖΑΝΗ			Διευρύνθηκε & αεριοποιήθηκε στην Άρνη
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΒΥΡΣΟΔΕΥΣΕΙΑ	ΚΑΤΣΙΔΕΛΑ Θ.			
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΒΥΡΣΟΔΕΥΣΕΙΑ	ΜΑΜΑΛΟΥΚΑ Ι.			
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΒΥΡΣΟΔΕΥΣΕΙΑ	ΜΑΜΑΛΟΥΚΑ Π.			
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΒΥΡΣΟΔΕΥΣΕΙΑ	ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ Γ.			
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΒΥΡΣΟΔΕΥΣΕΙΑ	ΠΟΥΛΟΥΛΟΥ Δ.			
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΒΥΡΣΟΔΕΥΣΕΙΑ	ΣΤΑΥΡΟΥΛΙΑ Σ.			
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΠΡΙΒΕΙΑ	ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Δ. (Ανώνυμο Εταιρεία Γνωστής Βιομηχανίας)			Υφιστάται
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΠΡΙΒΕΙΑ	ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Ν. & Π.			Ησυχάζονται
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΠΡΙΒΕΙΑ	ΚΟΝΤΕΛΑ Α.	Εργ. 15 & στρ. 12 α.	200.000 σπέρμα	Ισχύει το 1902
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΠΡΙΒΕΙΑ	ΔΙΝΑΡΑΚΗ-ΣΤΡΟΥΜΠΟΥ	Εργ. 11 & στρ. 16 α.		Ισχύει το 1902
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΛΑΙΟΠΡΙΒΕΙΑ	ΠΙΤΡΗ ΑΓΓΕΛΟΥ & ΑΔΕΛΦΩΝ ΣΤΑΔΙΟΠΟΥΛΟΥ	Εργ. 10 & στρ. 5 α.	250.000 σπέρμα	Ισχύει το 1887
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΕΦΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣ	ΣΤΟΥΡΟΥ Π.			
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ	ΚΑΛΑΟΥΔΗ ΑΔΕΛΦΩΝ	Εργ. 15 & στρ. 25 α.	500.000 σπέρμα	Υφιστάται, συνεχίζει
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ	ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ Γ. Γ., ΠΑΧΥ ΠΑΝ., ΦΑΛΤΣΑ Κ.			Υφιστάται, συνεχίζει
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ	ΚΑΛΑΟΥΔΗ Ι.			
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΖΥΜΑΡΙΚΩΝ	ΚΑΜΑΡΙΝΟΥ Π.	Εργ. 10 & στρ. 10 α.	100.000 σπέρμα	
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΖΥΜΑΡΙΚΩΝ	ΚΟΝΤΕΛΑ Α.	Εργ. 6 & στρ. 5 α.	100.000 σπέρμα	Εργ. 1908
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΗΛΕΚΤΡΕΜΟΥ	ΠΡΟΝ. ΕΛΛ. ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Εργ. 15 & στρ. 300 α. 600 σπέρμα		
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΗΛΕΚΤΡΕΜΟΥ	ΕΡΓ. ΚΙΝΗΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡ. ΤΡΟΧΙΔΑΡ.	Εργ. 6 & στρ. 100 α.		
ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΣΤΑΘΕΩΣ	ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Δ. Ν., ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ Γ. Γ., ΠΕΤΡΟΜΑΝΙΩΤΟΥ Β., ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ, ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΗΛ.			

ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΚΑΤΑΣΤΙΧΩΝ	ΜΑΝΙΝΟΥ ΚΑΙ ΒΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΚΟΝΙΑΚΟΠΟΙΙΑΣ	ΠΑΧΥ Π.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΑΙΘΟΥΣΙΑΣ	ΠΑΝΤΕΛΑ Γ.	Εργ. 9		Παρασκευαστής
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΩΣΤΗΡΙ Α	ΔΡΑΓΙΝΑ & ΚΑΛΑΜΑΡΑ	Εργ. 20		
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΩΣΤΗΡΙ Α	ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΔΕΛΦΟΙ	45 υπ. 180 αγρ.	50.000 μ.β.β.β.	
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΩΣΤΗΡΙ Α	ΠΑΤΣΟΥ Ν.	Ισχύς 10 22 υπ. Πλάτος 9 αγρ.	200 μ.β.β.β.	Επίσης το 1987
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΜΙΧΑΝΟΥΡΕΙΑΣ	ΚΟΥΤΟΥΖΙΤΣΗ - ΚΟΝΤΕΛΑ Α.	Εργ. 14		Παρασκευαστής
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΜΙΧΑΝΟΥΡΕΙΑΣ	ΠΕΤΕΙΝΑΡΗ Α.	Εργ. 10		Παρασκευαστής
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΜΙΧΑΝΟΥΡΕΙΑΣ	ΣΠΑΠ	Εργ. 23		
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΜΕΛΑΙΚΩΝ ΠΑΚΕΤΩΝ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΜΙΣ Β.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΜΕΛΑΙΚΩΝ ΠΑΚΕΤΩΝ	ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ Β.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΑΓΟΠΟΙΙΑΣ	ΛΙΝΑΡΔΑΚΗ - ΣΤΡΟΥΜΠΟΥ			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΑΓΟΠΟΙΙΑΣ	ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ Υ & ΣΙΑ	13 υπ.	5.000 μ.β.β.β.	
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΑΓΟΠΟΙΙΑΣ	ΣΤΑΜΑΤΑΚΗΣ Ι.	8 υπ.	3.000 μ.β.β.β.	
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΜΕΤΑΛΛΑ ΕΡΓΟΣΤ. ΕΛΛΗΝ. ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΟΙΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥ- ΜΑΤΩΝ	180 υπ.	90.000 μ.β.β.β. απορροφάει 12.000 μ.β.β.β. αλκοόλ	
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ Υ Γ. - ΠΑΧΥ ΠΑΝ. ΦΑΛΤΙΡΑ Κ.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΚΑΛΑΙΚΟΥΝΗ Ν.			Επίσης 1980
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΗΛ.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΚΑΛΟΥΓΗ ΑΘ.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΒΑΡΝΑΒΕΛΛΑ Π.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΠΑΝΤΕΚΟΥ Ε.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΖΑΧΑΡΑΚΗ Χ.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΖΑΧΑΡΑΚΗ ΗΛ.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΖΕΡΒΑ Θ.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ Υ Β. & ΠΑΧΥ Γ.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΣΤΕΦΑΝΟΥΡΗ ΠΑΝ.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΦΟΥΦΑ Α.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΨΑΛΤΙΡΑ Κ.			

Όπως φαίνεται στον Πίνακα αυτό οι μονάδες που υπήρχαν δραστηριοποιούνταν κύρια, στους κλάδους της μετάξης, του καπνού, της αλευροποιίας, των ζυμαρικών, της ελαιουργίας, των γλυκισμάτων και της οινοπνευματοποιίας.

ΠΟΛΗ	ΕΙΔΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΑΝΤΑΦΩΤΙΣΤΕ ΤΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΠΑΡΑΠΡΟΣΕΙΣ
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΣΑΠΩΝΟΠΟΙΙΑ - ΠΥΡΙΝΕΛΛΙΑ	ΒΕΛΑΣΣΑΡΙΟΥ Α. - ΚΟΝΤΕΛΑ Α.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΣΑΠΩΝΟΠΟΙΙΑ - ΠΥΡΙΝΕΛΛΙΑ	ΒΕΛΑΣΣΑΡΙΟΥ Α. - ΚΟΝΤΕΛΑ Α.			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΣΑΠΩΝΟΠΟΙΙΑ - ΠΥΡΙΝΕΛΛΙΑ	ΛΙΝΑΡΔΑΚΗ - ΣΤΡΟΥΜΠΟΥ	10 υπ. Αγρ. 20 υπ.	300.000 μ.β.β.β. 350.000 μ.β.β.β. μ.β.β.β. αλκοόλ	
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΣΑΠΩΝΟΠΟΙΙΑ - ΠΥΡΙΝΕΛΛΙΑ	ΜΙΟΥΡΝΙΑ & ΑΔΕΛΦΟΙ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ			
ΚΑΛΑΜΑ ΤΑ	ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΛΟΓΡΑΙΩΝ	18 υπ. 85 υπ.	150 μ.β.β.β.	

Μία από τις βασικές παραγωγικές δραστηριότητες της Μεσσηνίας ήταν και είναι η ελαιοκαλλιέργεια. Στον τομέα αυτό μια από τις σημαντικότερες μονάδες ήταν αυτή των «Λιναρδάκη & Στρούμπου» που περιελάμβανε Πυρηνολουργείο, Ραφιναρία, Σαπωνοποιείο και Παγοποιείο (το παγοποιείο φυσικά δεν συνδέεται με την ελαιοπαραγωγή, λειτουργούσε, όμως, για τα εξασφαλίζει εργασία και απασχόληση και κατά τους θερινούς μήνες). Η μονάδα αυτή βρισκόταν στην «Νέα Καλαμάτα», ιδρύθηκε στα τέλη του 19ου αιώνα και οι κτιριακές της εγκαταστάσεις καταδαφίστηκαν την δεκαετία του 1990, προκειμένου στην θέση τους να ανεγερθεί ένα σχολικό συγκρότημα.

Γενική άποψη του Έργοστασίου Λιναρδάκη και Στρούμπου

Το βιομηχανικό συγκρότημα «ΛΙΝΑΡΔΑΚΗ - ΣΤΡΟΥΜΠΟΥ»

Το Σαπωνοποιείο και τα γραφεία (Σκίτσο του Γιώργου Γιαξόγλου)

Το συγκρότημα «Λιναρδάκη - Στρούμπου» όταν καταδαφιζόταν

Στις παρακάτω εικόνες, βλέπουμε ετικέτες της ποτοποιίας Δ. Κ. Στεφανούρη (που λειτουργήσε από το 1892 ως το 1980) και της ποτοποιίας Ν. Γ. Καλ-

λικούνη, που λειτουργεί από τα μέσα του 19ου αι. μέχρι σήμερα (φωτ.: ΓΑΚ/ Αρχεία Νομού Μεσσηνίας), καθώς και φωτογραφία του εργοστασίου Ζαν & Ρος (ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΟΙΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ), εργοστασίου που λειτουργούσε μέχρι το 1950.

Τέλος, όσον αφορά την Καλαμάτα, θεωρώ ότι είναι σκόπιμο να αναφερθώ δι' ολίγων και στην βιομηχανία τσιγάρων ΚΑΡΕΛΙΑ, μιας και είναι μια μονάδα που έπαιξε και εξακολουθεί να παίζει και σήμερα σημαντικό ρόλο στην οικονομία της Καλαμάτας. Αντιγράφω, λοιπόν, από το άρθρο «Ταξίδι στην ιστορία του καπνού - Η πορεία των 112 χρόνων μιας από τις μεγαλύτερες καπνοβιομηχανίες της χώρας: των Αδελφών Καρέλια» του ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΡΟΝΤΑΚΗ (ΒΗΜΑ - Κυριακή 16 Απριλίου 2000)

.....Το 1888 ο Γιώργος και ο Ευστάθιος Καρέλιας ιδρύουν στην Καλαμάτα μια μικρή καπνεμπορική επιχείρηση, προμηθεύοντας την πόλη και τα γύρω χωριά. «Ολα ξεκίνησαν από μια μικρή βιοτεχνία καπνού, ένα κοφτήριο, που πωλούσε κομμένο καπνό σε σακκούλες στην τοπική αγορά, όταν το βιομηχανοποιημένο τσιγάρο ήταν ένα είδος ακόμη άγνωστο στην Ελλάδα. Η μικρή οικογενειακή βιοτεχνία επεκτάθηκε σταδιακά και στο «παραγωγικό της δυναμικό» προστέθηκαν ορισμένες εργάτριες που έφτιαχναν χειροποίητα τσιγάρα. Παράλληλα η δεύτερη γενιά της οικογένειας Καρέλια, τα τέσσερα παιδιά του Γιώργου Καρέλια, ενίσχυσαν την οικογενειακή επιχείρηση» (CD-ROM «Ελληνική Βιομηχανία και Οικονομία»).

«Ο καπνός καθώς η Μεσσηνία δεν είναι καπνοπαραγωγική περιοχή έρχεται με καΐκια από το Αγρίνιο και τη Λαμία. ....Το 1916 ο ..... Ανδρέας Καρέλιας αγοράζει την πρώτη σιγαροποιητική μηχανή» («Ιστορία του

Ελληνικού Τσιγάρου», Ελληνικό Λογοτεχνικό Ιστορικό Αρχείο, 1997). Το πρώτο της τσιγάρο μάλιστα έχει έντονα «τοπικά χαρακτηριστικά»: φέρει την επωνυμία «Πετρόμπεης Σιγαρέτα Αφοί Καρέλια».....»
Το πρώτο εργοστάσιο είχε αναφερθεί στην παλιά πόλη της Καλαμάτας και ευτυχώς υπάρχει μέχρι σήμερα.

Το πρώτο βιομηχανικό συγκρότημα ΚΑΡΕΛΙΑ στην καρδιά της παλιάς πόλης

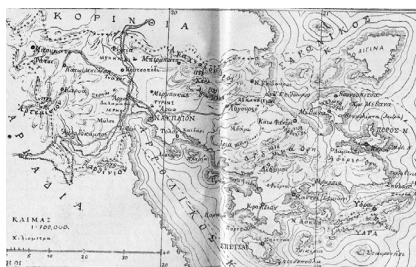
Άποψη του σύγχρονου βιομηχανικού συγκροτήματος ΚΑΡΕΛΙΑ

ΝΑΥΠΛΙΟ – ΑΡΓΟΣ

Το Ναύπλιο, πρωτεύουσα του νομού Αργολιδοκορινθίας (της Αργολίδας σήμερα), είχε το 1921 5.404 κατοίκους και σύμφωνα με τον Επαγγελματικό οδηγό του Ιγγλέση: «.....Κείται εν τω μυχῷ του Αργολικού κόλπου επί μικράς βραχώδους χερσονήσου συνδεομένης μετά ξηράς διά στενής λωρίδος.....Το Ναύπλιον υπήρξε η πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδος (μετά την εν Αιγίνη προσωρινήν τοιαύτην) μέχρι του 1830 ως έδρα του Κυβερνήτου Ι. Καποδίστρια και του Βασιλέως Όθωνα από του 1833 – 1835....»
Το Ναύπλιο συνδέεται «μετ' Αθηνών ὥρ. 28.30' διά του σιδηροδρόμου ΣΠΑΠ....» και αποτελεί, το 1921, το βασικό εξαγωγικό και εισαγωγικό λιμάνι, τόσο του Αργολικού πεδίου όσο και της ευρύτερης ενδοχώρας.

Πανοραμική άποψη της σύγχρονης πόλης του Ναυπλίου

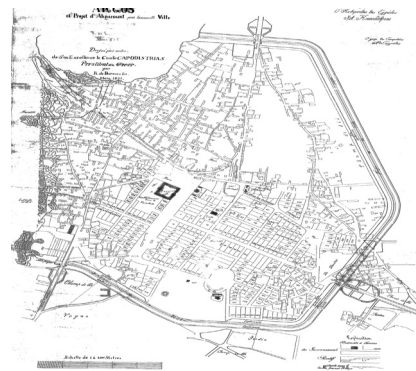
Χάρτης της Αργολίδας από τον οδηγό της Ελλάδας του Μπαϊδεκερ (1902)

Δυτικά του Ναυπλίου, αναπτύσσεται η πόλη του Άργους, (η αρχαιότερη πόλη κατά τους Αργείους) που το 1921 είχε 9.868 κατοίκους. Οι δύο αυτές πόλεις λειτουργούσαν και λειτουργούν σαν διπολο και γι' αυτό τον λόγο τις εξετάζω, στο συγκεκριμένο θέμα από κοινού.

Άποψη του Άργους από την Λάρισα

Οι βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες που υπήρχαν και δραστηριοποιούνταν στο Ναύπλιο και το Άργος κατά το έτος 1921, σύμφωνα με τον οδηγό της Ελλάδας του Ν.Γ. Ιγγλέση (έκδοση 1921) φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα 3. Όπως φαίνεται από τον παρακάτω

Το Σχέδιο Πόλης του Άργους που συντάχθηκε το 1831 από τον R. de BORRONZUN

Πίνακα 3, στα κύρια αστικά κέντρα του Αργολικού πεδίου, εκτός από τις συνήθεις δραστηριότητες που εμφανίζονται και στις λοιπές πόλεις της πε-

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΤΟ ΑΡΓΟΣ & ΤΟ ΝΑΥΠΛΙΟ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟΥ Ν.Γ. ΙΓΓΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1921					
ΠΟΛΙΣ	ΕΙΔΟΣ	ΕΠΙΘΥΜΑ	ΣΥΝΑΜΚΟΠΗ ΤΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ Π	ΠΑΡΑΠΡΟΣΤΙ Σ
ΑΡΓΟΣ	ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΣ	ΚΑΡΖΗ - ΑΣΕΛΦΩΝ	400000	4000	
ΑΡΓΟΣ	ΑΣΒΕΣΤΟΚΟΙΤΕΑ	ΑΥΤΑΔΕΣ ΧΡ			
ΑΡΓΟΣ	ΒΥΡΟΣΑΦΕΙΑ	ΒΟΓΑΝ Π.			
ΑΡΓΟΣ	ΒΥΡΟΣΑΦΕΙΑ	ΠΡΟΒΑΤΑΚΗ ΗΛΙΑ			
ΑΡΓΟΣ	ΒΥΡΟΣΑΦΕΙΑ	ΧΕΙΛΑΔΑΚΗ Κ.			
ΑΡΓΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΚΑΡΝΑΖΙΑ ΑΝΔΡΕΑ			
ΑΡΓΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΚΑΡΖΗ ΑΣΕΛΦΩΝ			Εργαστήριο
ΑΡΓΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΚΟΜΜΑΤΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ			
ΑΡΓΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΑΣΕΛΦΩΝ			
ΑΡΓΟΣ	ΖΥΜΑΡΙΚΩΝ	ΜΠΟΥΛΑΜΑΚΗ Γ.	Μικρή		
ΑΡΓΟΣ	ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΤΟΙΜΕΤΟΥ			
ΑΡΓΟΣ	ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ	ΚΟΛΙΚΟΥΔΑΡΗ ΝΙΚΗΤΑ			
ΑΡΓΟΣ	ΚΑΙΝΟΚΟΙΤΕΙΑ	ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΑΙΝΟΚΟΙΤΗΡΙΟΝ	15-20 κτιρία	20-30	
ΑΡΓΟΣ	ΚΕΡΑΜΟΚΟΙΤΕΑ	ΧΑΝΤΖΑΡΑ ΑΘ			
ΑΡΓΟΣ	ΚΑΔΕΤΗΡΙΑ	ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Γ.	Ισχύς 200000000	150	
ΑΡΓΟΣ	ΚΑΔΕΤΗΡΙΑ	ΒΟΥΒΑ Γ.	Ισχύς 200000000		
ΑΡΓΟΣ	ΚΑΔΕΤΗΡΙΑ	ΚΑΤΣΕΡΑ ΑΣΕΛΦΩΝ			
ΑΡΓΟΣ	ΚΑΔΕΤΗΡΙΑ	ΠΑΝΟΥΡΑΥΟΥ ΕΛΕΝΗΣ			
ΑΡΓΟΣ	ΚΑΔΕΤΗΡΙΑ	ΜΠΑΡΑΚΑΡΗ Μ.			
ΑΡΓΟΣ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΣΤΑ ΑΝΔΡΕΩΝ ΑΣΕΛΦΩΝ ΜΑΥΡΑΚΗ			Εργία το 1880
ΑΡΓΟΣ	ΣΑΠΕΝΟΚΟΙΤΕΑ	ΚΑΡΖΗ ΑΘ			
ΑΡΓΟΣ	ΣΑΡΩΦΑ	ΑΔΗΝΟΣ Α.			Εργαστήριο & κτιρία
ΑΡΓΟΣ	ΣΑΡΩΦΑ	ΜΟΒΑΝΟΣ Α.			Εργαστήριο & κτιρία
ΑΡΓΟΣ	ΣΑΡΩΦΑ	ΒΟΥΛΗΣ Γ.			Εργαστήριο & κτιρία
ΑΡΓΟΣ	ΣΧΟΙΝΟΠΛΑΚΕΤΕΙΑ	ΑΔΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΑΡΧΕΤΙΔΑ			Εργαστήριο & κτιρία
ΑΡΓΟΣ	ΣΧΟΙΝΟΠΛΑΚΕΤΕΙΑ	ΤΣΑΚΟΥ Π.			Εργαστήριο & κτιρία
ΑΡΓΟΣ	ΣΥΡΟΠΟΙΙΑΣ	ΚΟΛΑΛΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ			Εργαστήριο & κτιρία
ΑΡΓΟΣ	ΦΑΝΤΟΥΡΤΙΑΣ	ΕΡΜΙΩΝ ΡΟΚΑ Α.			Εργία το 1887
ΑΡΓΟΣ	ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΚΑΤΣΟΥΛΑΣ ΑΘΑΝ.			Εργία το 1887

ΠΟΛΙΣ	ΕΙΔΟΣ	ΕΠΙΘΥΜΑ	ΣΥΝΑΜΚΟΠΗ ΤΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ Π	ΠΑΡΑΠΡΟΣΤΙ Σ
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΣ	ΑΣΕΛΦΩΝ ΚΟΚΚΙΝΟΥ	Απαιτείται Αίτηση 30 00000	Εργαστήριο	
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΒΑΡΕΛΟΠΟΙΙΑΣ	ΚΟΜΝΗ Η.			
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΒΑΡΕΛΟΠΟΙΙΑΣ	ΚΟΥΛΟΥΡΑΝ Α.			
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΒΑΡΕΛΟΠΟΙΙΑΣ	ΜΙΟΝΑΚΗ Α.			
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΒΥΡΟΣΑΦΕΙΑ	ΚΟΥΡΑΝΗ Α.			
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΝΤΑΝΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ			
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΑΣΕΛΦΩΝ ΚΟΚΚΙΝΟΥ	100 000	1000	Εργία το 1904
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΖΥΜΑΡΙΚΩΝ	ΑΣΕΛΦΩΝ ΚΟΚΚΙΝΟΥ	Απαιτείται Αίτηση 30 00000	Εργαστήριο	
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ	ΕΥΜΟΡΦΟΥΛΗΣ Ν.			Τεχνική επιβλέπων
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΚΑΙΝΟΚΟΙΤΕΙΑ	ΠΑΝΟΥΡΑΥΟΥ Α. ΣΤΑΜΑΤΙΣ Α.			
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΚΑΙΝΟΚΟΙΤΕΙΑ	ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΑΙΝΟΚΟΙΤΗΡΙΟΝ	150 45	1 344	Εργαστήριο
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΚΑΡΟΠΟΙΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ Α.			Εργαστήριο
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΚΟΝΣΕΡΒΩΝ	ΕΛΛΗΝ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΝΣΕΡΒΩΝ			Εργαστήριο
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΚΟΝΣΕΡΒΩΝ	ΠΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Ν.			Εργαστήριο
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΜΕΤΑΛΛΟΚΑΔΕΤΗΡΙΑ	ΝΤΑΒΕΛΗΣ Α. ΝΤΑΒΕΛΗΣ Α.	150 10		Εργαστήριο
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΠΑΓΟΠΟΙΙΑΣ	ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α.			Εργαστήριο
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΚΑΡΝΗ Π. ΑΣΕΛΦΩΝ			Εργία το 1880
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΠΑΛΛΗ Α.			Εργαστήριο, κτιρία, Εργαστήριο
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΣΑΠΕΝΟΚΟΙΤΕΑ	ΜΑΛΑΒΑΡΟΣ ΔΗΜ.			
ΝΑΥΠΛΙΟ	ΣΥΡΟΠΟΙΙΑΣ	ΧΡΕΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΣΕΛΦΩΝ			

ριφέρειας Πελοποννήσου (ελαιοτριβεία, μεταξοκλωστήρια, σαπωνοποιεία, βυρσοδεψεία κλπ) συναντάμε βιομηχανίες κονσερβών, μια δραστηριότητα που έχει να κάνει με την επεξεργασία και αξιοποίηση των προϊόντων του εύφορου Αργολικού κάμπου.

Σημειώνουσα θέση, στην δραστηριότητα αυτή κατέχει η γνωστή εταιρεία ΚΥΚΝΟΣ, που είναι και η πρώτη κονσερβοποιία στην Ελλάδα. Ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1911 σε ένα κτήμα στην Ασίνη Αργολίδας από τα αδέρφια Μιχαήλ και Κωστή Μανουσάκη.

Εκεί παρασκεύαζαν στα πρώτα 1000 κουτιά ολόκληρες τομάτες και σε άλλα τόσα τοματοπολτού.

Το Δεκέμβριο του 1914, και ενώ έχει ξεσπάσει πόλεμος, η παραγωγή αυξήθηκε στα 100.000 με την χρηματοδότηση της οικογένειας Παπαντωνίου.

Κάτω από συνθήκες εξαιρετικά αντίξοες συντάχθηκε, το 1915, το καταστατικό της πρώτης στα Βαλκάνια «Ανώνυμου Ελληνικής Εταιρίας Κονσερβών». Με την ίδρυση αυτής της Βιομηχανίας ανοίχτη-

καν νέοι ορίζοντες στην επεξεργασία και συντήρηση των αγροτικών προϊόντων της χώρας μας, μεγάλο μέρος των οποίων σάπιζε, μέχρι τότε, στα χωράφια. Η ΚΥΚΝΟΣ πραγματοποιεί τις πρώτες της εξαγωγές σε Ευρώπη και ΗΠΑ.

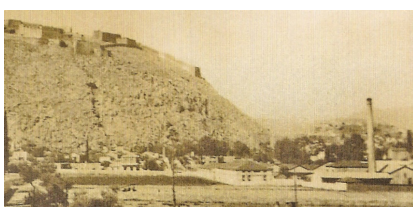
Το 1928 η ΚΥΚΝΟΣ ίδρυσε το δεύτερο εργοστάσιό της στην Αργολίδα και εγκατάστησε τους πρώτους ταχυσυμπυκνωτές στην Ελλάδα.

Το 1960 αγόρασε το εργοστάσιο Αργολική που λειτουργούσε στην Αργολίδα. Το 1963 ίδρυσε το τέταρτο εργοστάσιό της στα Σαβάλια Ηλείας με αποτέλεσμα να ευνοήσει την συγκέντρωση βιομηχανιών στην περιοχή που αξιοποιούν την τοπική παραγωγή τομάτας.

Το 2002-2003 η Εταιρία μετεγκατέστησε όλη την παραγωγική της δραστηριότητα και το διανεμητικό της κέντρο στο εργοστάσιο των Σαβαλίων Ηλείας, τον τόπο παραγωγής της πρώτης ύλης.

Γκραβούρα του βιομηχανικού συγκροτήματος «ΚΥΚΝΟΣ»

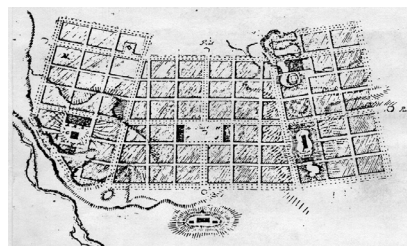

Φωτογραφία του βιομηχανικού συγκροτήματος «ΚΥΚΝΟΣ»

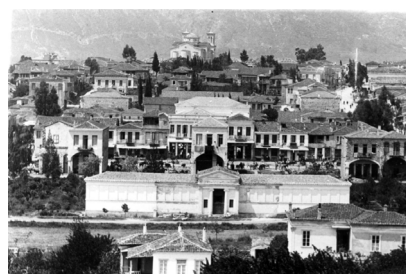
ΣΠΑΡΤΗ

Η απελευθέρωση της Ελλάδας από τους Τούρκους, στα 1828, βρήκε την περιοχή της Σπάρτης να είναι ένας απέραντος ελαιώνας. Από την αρχαία πόλη ότι, είχε απομείνει από τις επιδρομές αλλοφύλων και ομοφύλων ήταν πιά βαθειά θαμμένο στη γη. Οι κάτοικοι της άλλοτε κραταιάς Σπάρτης των Κλασικών χρόνων, της Λακεδαιμονίας των Βυζαντινών, της «La Cretmonie» των Βιλαρδουίνων είχαν από το 1200 μετοικήσει στον γειτονικό οχυρό και ασφαλή Μυστρά, παίρνοντας μαζί τους εκτός από τα υπάρχοντά τους και τα μάρμαρα της. Εκεί στην γύρω περιοχή είχαν απομείνει, διάσπαρτα μέσα στον κάμπο λίγοι αγρότες, που μέναν, στην Μαγούλα, το Τσοούνι, τον Κλαδά, τα Αφουσού, το Αλάμπει, την Καλογωνιά, το Τσάσι, την Ριβιώτισσα.

Η μακραίωνη όμως, αλλά και ένδοξη ιστορία της Σπάρτης σε συνδυασμό με τα ιδεολογικά ρεύματα του ρομαντισμού και του νεοκλασικισμού που επικρατούσαν εκείνη την περίοδο, οδήγησαν τον Βασιλιά Όθωνα στην απόφαση της ανίδρυσης της πόλης της Σπάρτης και στα 1834 υπογράφει το σχετικό διάταγμα με το οποίο εγκρίθηκε και το ρυμοτομικό της σχέδιο που είχε συνταχθεί από τον Βαυαρό Γεωμέτρη Fr. Stauffert. Αξίζει να σημειωθεί ότι είχε γίνει και πρόβλεψη μίας οικωνέ βιοτεχνικής ζώνης, με την χωροθέτηση της χρήσης «βαφεία» σε ένα οικοδομικό τετράγωνο στο βορειοδυτικό άκρο του σχεδίου πόλης, εκεί όπου και πριν μερικά χρόνια υπήρχαν ακόμα τα παλιά εργοστάσια επεξεργασίας μετάξης και τα βυρσοδεψεία.

Το αρχικό σχέδιο πόλης της Σπάρτης (του Stauffert)

Άποψη της Σπάρτης στις αρχές του 20ου αιώνα

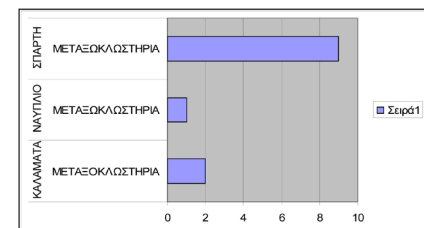
Στις αρχές του 20ου αιώνα ο πληθυσμός της Σπάρτης έχει φθάσει περίπου τους 6.000 κατοίκους, από τους 3.600 που ήταν περί το 1880.

Εκείνη την εποχή είχε τελειώσει η ανέγερση του Δημαρχείου και της Ευαγγελίστριας, το Αρχαιολογικό Μουσείο είχε αμφίπλευρα επεκταθεί και στην πόλη είχαν ανεγερθεί τα περισσότερα από τα νεοκλασικά κτίρια.

Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα η κύρια δραστηριότητα στην Σπάρτη, ήταν η επεξεργασία της μετάξης. Στην Σπάρτη όμως συναντάμε και τις περισσότερες μονάδες από όλες τις πρωτεύουσες της Πελοποννήσου, όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΤΗΝ ΣΠΑΡΤΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟΥ Ν.Γ. ΠΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1921					
ΠΟΛΗ	ΕΙΔΟΣ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΥΝΑΜΙΣ H.P.A.	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΕ
ΣΠΑΡΤΗ	ΛΑΕΥΡΟΦΟΙΕΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΥΔΟΥ Γ. ΓΕΩΡΓΙΟΥΔΟΥ (Χημ) ΦΡΟΣΩ			1885
ΣΠΑΡΤΗ	ΒΥΡΣΟΔΕΨΕΙΑ	ΜΑΥΡΟΥΚΑ Σ. & ΣΙΑ			
ΣΠΑΡΤΗ	ΒΥΡΣΟΔΕΨΕΙΑ	ΦΑΙΠΠΟΥΔΟΥ & ΓΚΟΡΤΣΟΔΟΥ			
ΣΠΑΡΤΗ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ ΛΩΦΙ	Εργ. 8 Απ. 8 100	25.000 εκ. έτος	1887
ΣΠΑΡΤΗ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ Α. & ΚΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Π.			Υποκατά- στατος
ΣΠΑΡΤΗ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΠΑΠΑΔΑΚΟΥ Π.	Εργ. 5 Απ. 4 100	20.000 εκ. έτος	1888
ΣΠΑΡΤΗ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΣΤΟΥΡΤΣΑ Μ.Ν.	Εργ. 5 Απ. 4 100	25.000 εκ. έτος	1888
ΣΠΑΡΤΗ	ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΕΣ	ΓΚΑΤΣΙΣ ΧΡΥΣ.			Κατασκευά- σε
ΣΠΑΡΤΗ	ΚΑΡΟΘΕΙΑ	ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ Γ.			
ΣΠΑΡΤΗ	ΚΑΡΟΘΕΙΑ	ΤΡΥΦΩΝΑΣ Γ.			
ΣΠΑΡΤΗ	ΚΗΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ	ΓΚΑΤΣΙΣ ΧΡΥΣ.			
ΣΠΑΡΤΗ	ΚΗΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ	ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡ.			
ΣΠΑΡΤΗ	ΜΕΤΑΞΟΚΛΑΣΤΗΡΙΑ	ΚΑΡΥΗ Κ. ΚΑΡΥΗ Σ. ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΥ Β.			
ΣΠΑΡΤΗ	ΜΕΤΑΞΟΚΛΑΣΤΗΡΙΑ	ΒΑΣΙΛΑΚΗ Β.	Απ. 12 100, 45	2.500 εκ. έτος	1880
ΣΠΑΡΤΗ	ΜΕΤΑΞΟΚΛΑΣΤΗΡΙΑ	ΚΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Π.	Απ. 3 έτος Εργ. 30	1.500 εκ. έτος	1880
ΣΠΑΡΤΗ	ΜΕΤΑΞΟΚΛΑΣΤΗΡΙΑ	ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ ΛΩΦΙ	Απ. 8 έτος. Εργ. 80	3.000 εκ. έτος	1870
ΣΠΑΡΤΗ	ΜΕΤΑΞΟΚΛΑΣΤΗΡΙΑ	ΠΑΠΑΔΑΚΟΥ Π.	100, 8, 29	2.500 εκ. έτος	1880
ΣΠΑΡΤΗ	ΜΕΤΑΞΟΚΛΑΣΤΗΡΙΑ	ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ Γ. & ΔΕΛΦΩΝ	12 έτος. Εργ. 32	2.500 εκ. έτος	1880
ΣΠΑΡΤΗ	ΜΕΤΑΞΟΚΛΑΣΤΗΡΙΑ	ΣΤΟΥΡΤΣΑ Ν.	Απ. 10 έτος. Εργ. 32	2.500 εκ. έτος	1888
ΣΠΑΡΤΗ	ΜΕΤΑΞΟΚΛΑΣΤΗΡΙΑ	ΦΙΚΙΩΡΗ Γ.	Απ. 5 έτος. Εργ. 50	3.000 εκ. έτος	1880
ΣΠΑΡΤΗ	ΜΕΤΑΞΟΚΛΑΣΤΗΡΙΑ	ΧΡΗΣΤΑΚΟΥ Π.	Απ. 8 έτος. Εργ. 30	3.000 εκ. έτος	1880
ΣΠΑΡΤΗ	ΝΑΦΘΕΣ - ΤΡΥΠΑΣ	ΜΑΛΑΒΑΖΟΥ Χ.			Εργασ- τήριο
ΣΠΑΡΤΗ	ΝΑΦΘΕΣ - ΤΡΥΠΑΣ	ΜΑΡΚΑΚΗ Α.			Εργασ- τήριο
ΣΠΑΡΤΗ	ΣΑΠΟΝΟΠΟΡΕΙΑ	ΠΑΠΑΔΑΚΟΥ Β.			

Σύμφωνα με τα στοιχεία του οδηγού η ετήσια παραγωγή περί το 1920, ήταν περίπου 25.000 οκάδες και απασχολούνταν σε αυτά περί τους 300 εργάτες & εργάτριες.

Όπως ήδη αναφέραμε, η οικονομία της Σπάρτης στηριζόταν, πέρα από τις συνήθειες στις αγροτικές καλλιέργειες, και στην επεξεργασία της μετάξης, που ήταν και μια από τις κύριες δραστηριότητες των κατοίκων του Μυστρά, αλλά και της Πελοποννήσου γενικότερα.

Έτσι ένα από τα πρώτα κτίρια που ανεγέρθηκαν στην νέα πόλη, περί το 1840, ήταν και το εργοστάσιο παραγωγής και επεξεργασίας

ας μεταξύ του Κων. Δουρούτη. Κατά πάσα πιθανότητα το εργοστάσιο αυτό ταυτίζεται με το ισόγειο κτίριο που βρισκόταν στην γωνία Λεωνίδου & Διοσκούρων.

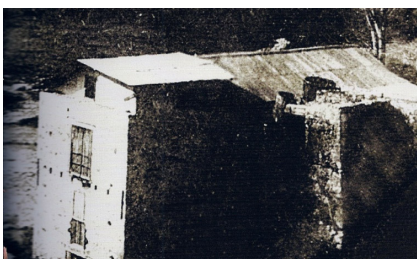
Το φερόμενο ως εργοστάσιο του Δουρούτη

Στο βάθος το μεταξοκλωστήριο & βυρσοδεψείο «Γκορτσολόγου – Λαδόπουλου» (εκεί όπου σήμερα είναι το κτίριο του Α' Δημοτικού Σχολείου)

Ότι απέμεινε από την πυρκαγιά στο μεταξοκλωστήριο Ρηγόπουλου που βρισκόταν στην γωνία Διοσκούρων & Γκορτσολόγου)

Ο νερόμυλος Φιλιππόπουλου στην Σπάρτη όπως ήταν παλιά

Η δυτική όψη του υδροκίνητου ελαιωτριβείου

Το τοξωτό κανάλι μεταφοράς του νερού

Η χοάνη του νερού

ΚΟΡΙΝΘΟΣ

Κατά την βυζαντινή περίοδο, η Κόρινθος είναι, μαζί με την Πάτρα και την Θήβα, ένα από τα σημαντικότερα κέντρα μεταξουργίας και ύφανσης μεταξωτών υφασμάτων. Μια δραστηριότητα όμως που δεν απαντάται πλέον στις αρχές του 20ου αιώνα, όπως φαίνεται στον παρακάτω Πίνακα 5. Το 1858, στις 9 Φεβρουαρίου, ισχυρός σεισμός με επίκεντρο μόλις 1000 μέτρα από τον Ακροκόρινθο, ερείπωσε ολόκληρη την πόλη της Κορίνθου (την σημερινή Αρχαία Κόρινθο). Ήταν η αφορμή για να κτιστεί στο ΝΑ μέρος του Αρχαίου Λιμανιού του Λεχαίου, στη θέση Σχοινιάς, η νέα πόλη της Κορίνθου με νέο πολεοδομικό σχέδιο, σχέδιο που είχε και αυτό τα χαρακτηριστικά του ιπποδαμείου συστήματος. Το 1921, η (νέα) πόλη της Κορίνθου, πρωτεύουσα του νομού Κορινθίας σήμερα, είχε 5.340 κατοίκους και όπως αναφέρεται στον Οδηγό της Ελλάδος του 1921 του Ιγγλέσι «..... Έχει πλατείες και ευθείας οδούς, πλατείας καταφύτους, οικίας χαμηλάς και στερείται λιμένος. Προ του Σιδηροδρομικού Πειραιώς Αθηνών – Πελοποννήσου, ήτο κέντρον των εξ Αθηνών εις Πάτρας και τανάπαλιν ταξιδευόντων δια του λιμένος Καλαμακίου. Σήμερον είναι κέντρον των δικτύων των σιδηροδρόμων με πυκνήν συγκοινωνίαν.....»

Άποψη της Κορίνθου από τον σιδηροδρομικό σταθμό στις αρχές του 20ου αιώνα

Συνοψίζοντας τα όσα είδαμε, μπορούμε να πούμε ότι η Νοτιοανατολική Πελοπόννησος, δηλαδή η εδαφική περιφέρεια που ταυτίζεται με τα όρια της σημερινής Περιφέρειας

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ & ΒΥΡΣΟΔΕΨΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟΥ Ν.Γ. ΠΤΑΧΕΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1921					
ΠΟΛΗ	ΕΙΔΟΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ	ΔΙΝΑΜΩΜΕΝΗ ΙΑ	ΠΡΟΪΟΝΤΑ Β	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΣ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΥΛΟΥ	Αρτέμιδος		
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΣ	ΤΟΜΠΡΟΥ Α.	Αρτέμιδος		
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΒΑΡΕΛΟΠΟΙΗΣ	ΜΑΡΚΟΥΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΒΑΡΕΛΟΠΟΙΗΣ	ΣΤΑΥΡΑΚΗ ΠΕΤΡΟΥ			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΒΥΡΣΟΔΕΨΕΙΑ	ΜΟΣΧΟΠΕΤΡΟΥ Π.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΒΥΡΣΟΔΕΨΕΙΑ	ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ Π.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Π.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ Κ.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΛΑΛΑΚΑΣ Π.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΚΑΝΑΤΙΑΝΝΗΣ ΑΒΑΝ.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΜΑΡΚΙΔΗΣ Γ.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ Β.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ	ΒΟΛΠΗΣ Γ.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΚΑΡΠΟΠΟΙΗΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ Π.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΚΑΡΠΟΠΟΙΗΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ Δ.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΚΑΡΠΟΠΟΙΗΣ	ΚΑΡΟΥΔΗ Γ.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΚΑΡΠΟΠΟΙΗΣ	ΚΟΜΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Ι.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΚΑΡΠΟΠΟΙΗΣ	ΝΔΑΗ Α.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΚΑΡΠΟΠΟΙΗΣ	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ Ι.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΚΑΡΠΟΠΟΙΗΣ	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ Π.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΚΑΡΠΟΠΟΙΗΣ	ΦΟΥΡΤΙΤΟΥ ΙΑΝ.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΣΤΡΟΥΜΠΟΥΔΗ Α.			
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΣΜΑ	ΕΛΛΗΝ. ΒΑΔΙΑΚΗ ΣΝΟΔΗ			Εργαστήριο
ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΧΥΜΙΚΕΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΛΟΥΚΑ Ν. "Η ΑΛΗΘΕΙΑ"			Συμπλοκή...

Πελοποννήσου, είχε αναπτυγμένες, πέρα από τις παραδοσιακές δραστηριότητες και άλλες. Είχαν αναπτυχθεί δραστηριότητες που δεν είχαν να κάνουν μόνο με την επεξεργασία και αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων. Σας τέτοιες εννοούμε την Καπνοβιομηχανία στην Καλαμάτα, τις βιομηχανίες χημικών προϊόντων κλπ.

Με τα χρόνια όμως συντελέστηκε η αποβιομηχάνιση και της Περιφέρειας αυτής, είτε με την εξαφάνιση της δραστηριότητας (μεταξοκλωστήρια, βυρσοδεψεία κλπ), είτε με την μεταφορά της δραστηριότητας σε άλλες περιοχές (όπως συνέβη π.χ. με την Βιομηχανία Κύκνος, την βιομηχανία Λουκαΐτη κλπ). Να σημειώσουμε όμως ότι όπου υπήρξε οργανωμένη παρέμβαση για την δημιουργία των σχετικών υποδομών (θέσπιση βιομηχανικών περιοχών κλπ) υπήρξε και λειτουργία & ανάπτυξη νέων βιομηχανικών μονάδων.

Τελειώνοντας, θέλω να πω ότι ανακοίνωση αυτή όπως αντιλαμβάνεστε δεν εξάντλησε το θέμα. Απλά το έφερε στην επιφάνεια και έγινε μια πρώτη, εξ απαλών ονύχων εάν θέλετε, καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης. Ελπίζω όμως ότι με την ευκαιρία αυτή θα δοθεί και σε άλλους, πιο ειδικούς, να ασχοληθούν με το θέμα αυτό, που κατά την άποψη μου έχει μεγάλο ενδιαφέρον.

Πριν κλείσω, θέλω να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στο ΤΙCCHΙ (το Ελληνικό Τμήμα της διεθνούς επιτροπής για τη διατήρηση της βιομηχανικής κληρονομιάς) που είχε την ιδέα οργάνωσης της ημερίδας, στα πλαίσια της οποίας έγινε η ανακοίνωση αυτή, φυσικά το ΤΕΕ Πελοποννήσου που αποδέχθηκε την πρόταση.

Επίσης θέλω να ευχαριστήσω την Χάρη Τσιώλη, τον Ολύμπιο Βράτσιο, τον Θεόδωρο Κουτσούγερα, τον Βαγγέλη Κανελλόπουλο, την Πέπυ Γαβαλά, τον Δημήτρη Καρούντζο και τον Δημήτρη Τροχάτο, για την βοήθεια τους στην συλλογή του υλικού.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Του Αδαμαντίου Καρύδη
Πολιτικού Μηχανικού, Επιστημονικού Προσωπικού ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

ΚΛΑΔΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ/ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ: Γίνεται στοκάρισμα και χρωματισμός των επιφανειών του κτιρίου (τοίχοι, οροφές, κουφώματα και άλλα στοιχεία).	
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ/ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ: Εργαλεία βαφής και τριβής (χειρονακτικά και ισχύος), αναρτώμενα ικριώματα, αναβατήρες, σκάλες, γερανοί, φορτηγά, αεροσυμπιεστές, πύργοι και καβαλέτα Εκτιθέμενοι: Τεχνίτες, εργάτες, οδηγοί, διερχόμενοι πεζοί, χειριστές, επιβλέποντες	
ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ & ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	
ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ
Κίνδυνος από πτώσεις, υλικών και ατόμων από ύψος	-Χρήση κατάλληλων ΜΑΠ. -Ασφαλείς θέσεις εργασίας, στέρεες φορητές σκάλες και γεφυρώσεις-περάσματα με ανθεκτικά δάπεδα και κουπαστές. Να μην τοποθετούνται καβαλέτα σε εξώστες. -Επισήμανση επισφαλών θέσεων εργασίας -Επαρκείς φωτισμός του χώρου. -Να μην υπερφορτώνονται τα δάπεδα εργασίας. -Απαγορεύεται η χρήση φθαρμένων σαμπανιών/συρματόσχοινων στους γερανούς -Κατασκευή ικριώματος προσόψεως διευκολύνοντας και εξασφαλίζοντας την κίνηση προσωπικού και υλικών (βλέπε καθοδηγητικό πρότυπο ικριωμάτων). -Οι πύργοι να πληρούν τις προδιαγραφές ευστάθειας και να έχουν πλήρη προστασία με κουπαστές και φρένα σε όλους τους τροχούς.

ΚΛΑΔΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ/ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ
	-Ηχητικά και οπτικά σήματα στα μηχανήματα. -Τοποθέτηση μικρών γερανών ανύψωσης υλικών σε θέσεις επαρκούς αντοχής. -Κατά την λειτουργία των μηχανημάτων να μην αφαιρούνται τα προστατευτικά καλύμματα κινούμενων μερών (παρά μόνο για συντήρηση και με προσοχή) και να μην παρακάμπτονται διατάξεις ασφαλείας. -Συντήρηση ακολουθώντας τις διαδικασίες και οδηγίες του κατασκευαστή -Χρήση κατάλληλων ΜΑΠ
Κίνδυνος σύγκρουσης κατά την μετακίνηση των μηχανημάτων	-Ηχητικά και οπτικά σήματα στα μηχανήματα. -Κατάλληλη σήμανση έργων στην έξοδο του εργοταξίου και ρύθμιση της κυκλοφορίας σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ
Κίνδυνος ασφυξίας, δηλητηριάσεων (π.χ από οργανικούς διαλύτες βαφών)	-Χρήση κατάλληλων Μ.Α.Π. -Επαρκής αερισμός του χώρου.
Κίνδυνος ηλεκτροπληξίας, απρόοπτης έκρηξης, πυρκαγιάς και τραυματισμού από μηχανολογικό εξοπλισμό και εργαλεία.	-Επισήμανση και διακοπή δικτύων ηλεκτρισμού σε συννεργασία με ΑΗΚ -Εξασφάλιση επαρκούς απόστασης από ηλεκτροφόρα καλώδια -Απομάκρυνση φλόγας και πρόκλησης σπινθήρων από εύφλεκτα χημικά και χρώματα -Τοποθέτηση φραγμάτων μπροστά από τα εναέρια καλώδια (για απόσταση 2 m γύρω από την εργασία ή 2,6 m πάνω από αυτή). -Εγκατάσταση και έλεγχος της λειτουργίας του αντιηλεκτροπληξιακού διακόπτη RCD πριν την έναρξη των εργασιών καθημερινά. -Χρήση ρευματοδοτών, ρευματοληπτών, ηλεκτρικών πινακών στεγανού τύπου. -Επάρκεια και πληρότητα του ηλεκτρικού δικτύου του εργοταξίου (μονώσεις και καλωδιώσεις αντοχής, γειώσεις κλπ.). -Μέτρα προστασίας και θωράκισης καλωδίων -Οι μπαλαντζές να είναι χαμηλής τάσης με μετασχηματιστή. -Τα εργαλεία να είναι πιστοποιημένα και να συντηρούνται τακτικά. -Χρήση κατάλληλων Μ.Α.Π. -Έλεγχος και χρήση πυροσβεστήρων. -Καθαρισμός των χώρων από λιμνάζοντα ύδατα, εύφλεκτα και άχρηστα υλικά και ταξινόμηση των χρήσιμων υλικών, εργαλείων και παρελκόμενων για να μην εμποδίζουν -Επαρκής φωτισμός του χώρου. -Να απαγορεύεται το κάπνισμα και να προστατεύεται ο εξοπλισμός από την δημιουργία σπινθήρων σε χώρους όπου είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικά μίγματα από πτητικά στοιχεία υλικών βαφής. -Οι αεροσυμπιεστές να έχουν βαλβίδες εκτόνωσης υπερπίεσης και γρήγορης απελευθέρωσης. Να παρακολουθούνται οι ψυκτικοί υδροθάλαμοι των κυλίνδρων των αεροσυμπιεστών. -Εμπειρία χρήσεως του εξοπλισμού από το προσωπικό και να ακολουθούνται πιστά οι οδηγίες του κατασκευαστή για χρήση και φύλαξη του.

ΚΛΑΔΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ/ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ
Κίνδυνος ανατροπής μηχανημάτων	-Οι καμπίνες των χειριστών να είναι αντιθλιπτικού τύπου. -Επισήμανση πηγαδιών, ορυγμάτων, βόθρων, επισφαλών θέσεων εργασίας. -Ασφαλής έδραση των πελμάτων των μηχανημάτων (με τάκους και όχι με ετερόκλητα ξύλα) σε καθαρό έδαφος.
ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ/ ΕΡΓΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ
Έκθεση σε μυοσκελετικές καταπονήσεις (βαφές, χειρωνακτική διακίνηση)	-Μείωση κατά το δυνατόν της χειρωνακτικής μεταφοράς βάρους. -Εναλλαγή εργοδοτούμενων
Έκθεση σε θόρυβο πλησίον μηχανημάτων	-Χρήση κατάλληλων ΜΑΠ -Χρήση ηχοπετασμάτων στα εργοτάξια -Μείωση του θορύβου στα επιτρεπτά όρια με χρήση αντιθορυβικού τύπου μηχανημάτων
Έκθεση σε αναθυμιάσεις από πτητικά υλικά βαφών και επαφή με διαλύτες και άλλα χημικά.	-Χρήση κατάλληλων ΜΑΠ -Επαρκής αερισμός χώρου -Ετικέτες στις χημικές ουσίες -Υπαρξη δελτίων δεδομένων ασφαλείας
Έκθεση σε υψηλές / χαμηλές θερμοκρασίες και σε ηλιακή ακτινοβολία	-Διαλείμματα σε κατάλληλο σκιερό χώρο ή στέγαστρα και λήψη νερού. -Οι κοπιαστικότερες εργασίες να γίνονται όταν οι θερμοκρασίες είναι χαμηλότερες. -Επίσης πληρότητα ρουχισμού για την προστασία από τις βλαβερές συνέπειες του ήλιου. - Διακοπή των εργασιών σε αντίξοες συνθήκες

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ
✓ Μετρήσεις δονήσεων, θορύβου, πτητικών χημικών ουσιών
✓ Επιθεώρηση εξοπλισμού/ικριωμάτων πριν από την έναρξη των εργασιών ή ανεξάρτητα μία φορά την εβδομάδα ή μετά από κακοκαιρία και σύνταξη σχετικής έκθεσης από αρμόδιο πρόσωπο με την εμφάνιση ζημιών
✓ Ενημέρωση του βιβλίου συντήρησης μηχανήματος
✓ Έλεγχος ικανότητας χειριστών, οδηγών, αδειών κυκλοφορίας και ασφάλισης
✓ Έλεγχος χρόνου λήξης ΜΑΠ
✓ Εκπαίδευση εργαζομένων σε θέματα ΥΑΕ
✓ Προειδοποιητική σήμανση ασφάλειας και οδοσήμανση
✓ Συντονισμός, επιθεώρηση και έλεγχος εργασιών, μέσων (εργαλείων, υλικών, μηχανημάτων) και προσωπικού.

ο τύπος έγραψε

Τεχνητή νοημοσύνη

Ορισμένοι επιστήμονες πιστεύουν ότι κάποια μέρα οι μηχανές θα μπορούσαν να αντικαταστήσουν εξ ολοκλήρου τους ανθρώπους. Αυτός ο αυτοματισμός της σκέψης εγείρει ένα από τα πιο κρίσιμα ερωτήματα της εποχής μας: Υπάρχει θεμελιώδης διαφορά ανάμεσα στην ανθρώπινη νοημοσύνη και στη νοημοσύνη των μηχανών;

Οι περισσότεροι άνθρωποι είναι πεπεισμένοι ότι ο νους είναι κάτι παραπάνω από ένα σφουγγάρι συλλογής πληροφοριών και πως συνιστά ολοκληρωμένο και αυτοεξελισσόμενο μηχανισμό που μέχρι τώρα έχει κατανοηθεί ελλιπώς και επομένως δεν δύναται να αντιγραφεί. Από την άλλη, ορισμένοι ειδικοί διατείνονται ότι από το 2020 και μετά τεχνητά νευρωνικά δίκτυα με ικανότητα αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον θα αποδείξουν ότι ο εγκέφαλος μπορεί να υποκατασταθεί εμφυσώντας ένα είδος ζωής στις μηχανές. Το 2021 οι quantum computers (χρήση ηλεκτρονίων για το "0" και το "1" που σήμερα παράγεται από κυκλώματα σιλικόνης) θα κυκλοφορούν στο εμπόριο. Τι σημαίνει αυτό; Επανάσταση στους υπολογιστές ανάλογη της βιομηχανικής επανάστασης.

«Αιώνια» επαναφορτιζόμενες μπαταρίες;

Χάρη σε ανακάλυψη που έγινε από ερευνητές του Πανεπιστημίου του Stanford στην Αμερική, μπορούμε σύντομα να χρησιμοποιούμε τις επαναφορτιζόμενες μπαταρίες ως αποθήκες ενέργειας. Το μόνο που

μας απέτρεπε, μέχρι τώρα, να χρησιμοποιούμε καθαρά εναλλακτικές, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αντί των ορυκτών καυσίμων είναι η αξιοπιστία.

Η αιολική και η ηλιακή ενέργεια, παρότι είναι οικονομικές και, στη θεωρία, ατελείωτες, όταν πέφτει ο ήλιος και σταματά ο άνεμος, χρειαζόμαστε εφεδρικές πηγές ενέργειας, που σήμερα είναι τα ορυκτά καύσιμα και η πυρηνική ενέργεια. Χάρη σε ανακάλυψη, όμως, ερευνητών του Πανεπιστημίου του Stanford, θα μπορούμε σύντομα να χρησιμοποιούμε μπαταρίες για το σκοπό αυτό.

Στο Πανεπιστήμιο, ανέπτυξαν ένα νέο ηλεκτρόδιο μπαταριών, με δυνατότητα επιβίωσης 40.000 κύκλων φόρτισης/αποφόρτισης, αρκετό για περίπου 30 χρόνια χρήσης στο δίκτυο. Αυτή η μακροζωία, είναι αποτέλεσμα του υλικού που χρησιμοποιήθηκε, του σιδηροκυανιούχου χαλκού. Αυτή η ένωση του χαλκού έχει κρυσταλλική δομή που επιτρέπει την εύκολη μετακίνηση φορτισμένων ιόντων μέσα από το ηλεκτρόδιο. Βελτιώνοντας ακόμη περισσότερο τις επιδόσεις του, η ένωση αυτή χρησιμοποιείται σε πολύ μικρές συστάδες νανοσωματιδίων, αποτελούμενα από μόλις 100 άτομα...

Φτηνή ενέργεια από τα κύματα

Ερευνητές στο Πανεπιστήμιο της Βοστώνης βρήκαν τη λύση για να παράγουν φτηνή, καθαρή ενέργεια από τα κύματα της θάλασσας. Η ιδέα τους είναι να στείλουν πλοία στη μέση του ωκεανού και τα πλοία αυτά να συλλέγουν την ενέργεια που παράγεται από την κίνηση που προκαλούν τα κύματα.

Η ενέργεια που θα συλλέγεται θα αποθηκεύεται σε μεγάλες μπαταρίες πάνω στο πλοίο και όταν οι μπαταρίες γεμίσουν τα πλοία θα επιστρέφουν και η ενέργεια που έχει συλλεχθεί θα τροφοδοτεί το δίκτυο. Η εκ-

μετάλλευση της κυματικής ενέργειας μέχρι τώρα απαιτούσε ακριβά καλώδια που μεταφέρουν την ενέργεια που παράγεται από τα κύματα στη στεριά, ανεβάζοντας πολύ το κόστος του ηλεκτρισμού που παράγεται από κυματική ενέργεια. Η συλλογή της ενέργειας των κυμάτων με πλοία θα μπορούσε να ρίξει το κόστος σχεδόν στο 50% και το κάθε πλοίο μπορεί να συλλέγει αρκετά μεγαβάτ ενέργειας μέσα σε περίπου 20 ώρες που θα βρίσκεται στον ωκεανό.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Θέσεις του ΤΕΕ Πελοποννήσου / Ν.Ε. Μεσσηνίας για το λιμάνι της Καλαμάτας

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου/Ν.Ε. Μεσσηνίας αφού ασχολήθηκε με το MASTER PLAN του λιμένα Καλαμάτας σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στην Καλαμάτα την 24/09/2012 με την ευρεία συμμετοχή συναδέλφων Μηχανικών από το Νομό Μεσσηνίας, επισημαίνει τα εξής:

Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από τους αρμόδιους για την πρόταση του MASTER PLAN του λιμένα της Καλαμάτας ήταν αδιφανείς. Απουσίαζε παντελώς η γνώμη της κοινωνίας αλλά και των αρμόδιων φορέων. Συγκεκριμένα το ΤΕΕ δεν κλήθηκε να συμμετάσχει σε οποιαδήποτε συζήτηση για το θέμα.

Όσα λέγονται ή γράφονται για το ΤΕΕ και τις θέσεις που έχει πάρει στο παρελθόν είναι αναληθή. Το ΤΕΕ Πελ/σου δεν είχε συμφωνήσει με τα αναγραφόμενα στο MASTER PLAN. Μάλιστα είχε εκδώσει και σχετικό ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ την 21-07-1999 με τις θέσεις του, στη βάση των οποίων παραμένουμε σταθεροί μέχρι και σήμερα. Συγκεκριμένα το Δελτίο τύπου ανέφερε τα εξής: Η Δ.Ε. του Τμήματος Κεντρ. & Νότιας Πελ/σου του ΤΕΕ σχετικά με τα προγραμματιζόμενα έργα στην παραλιακή ζώνη της Καλαμάτας, ανακοινώνει τα παρακάτω: 1.Για τα έργα που αφορούν το λιμάνι, συμφωνεί με τις παρεμβάσεις που σχεδιάζονται για την εκβάθυνση, την επισκευή και τη συντήρηση του. Όσον αφορά όμως τις προοπτικές του λιμανιού, το ΤΕΕ θεωρεί ότι πριν από οποιοδήποτε σχεδιασμό, προηγείται ο καθορισμός του ρόλου που καλείται να παίξει. Υπενθυμίζεται ότι στις δύο τελευταίες δεκαετίες, έχει κατά κόρον τονισθεί ότι στρατηγικοί αναπτυξιακοί τομείς για τη Μεσσηνία, είναι ο τουρισμός και η γεωργία. Με βάση αυτή τη λογική, με την οποία το ΤΕΕ συμφωνεί, οποιαδήποτε άλλη χρήση του λιμανιού εκτός από την εξυπηρέτηση της τουριστικής και της ήπιας εμπορικής κίνησης, οδηγεί στην κατασκευή άλλου λιμανιού, δυτικά της πόλης, σύμφωνα με την υπάρχουσα μελέτη. 2. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις που συζητούνται, για την ευρύτερη παραλιακή ζώνη, είναι κατά την γνώμη μας αυτονόητο ότι αυτές πρέπει να εντάσσονται σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο της συνολικής περιοχής, από την οδό Κρήτης μέχρι την θάλασσα (MASTER PLAN). Αυτό επιβάλλει η συνετή χάραξη χωροταξικής και πολεοδομικής πολιτικής που πρέπει να στηρίζεται στην επιστημονική δεοντολογία. Εν πάση περιπτώσει, ζητούμε να γίνουν σεβαστές οι προτάσεις της μελέτης ανάπλασης της παραλιακής ζώνης, που βρίσκεται στο στάδιο της αποπεράτωσης. 3. Επειδή τέλος πολλά συζητούνται επίσης, για τα έργα που ενδεχομένως θα γίνουν ανάμεσα στο λιμενοβραχίονα και τα «βραχάκια» (κρηπιδοτόχοι και επιχωματώσεις που καταστρέφουν την καθαρή αμμώδη παραλία), το ΤΕΕ τονίζει με έμφαση ότι θα αντιταχθεί σε οποιαδήποτε βάνουση επέμβαση στο φυσικό περιβάλλον. Δεν μπορεί πάντα στο όνομα μιας παρωχημένης αναπτυξιομανίας, να περιφρονούμε τη φυσιογνωμία, την ιστορία και τις ανάγκες των κατοίκων της πόλης. Καλό είναι να θυμόμαστε αντίστοιχα ατυχή πειράματα που επιχειρήθηκαν στο παρελθόν και να αποφεύγουμε (πλαζ Φαλήρου – σφοδρές αντιδράσεις για την επέκταση της παραλιακής λεωφόρου της Θεσσαλονίκης, οι οποίες και ματαίωσαν το έργο.)» Δεν θα πρέπει να γίνει καμία επέμβαση στην περιοχή του προλιμένα (μεταξύ Πανελληνίου και «βραχάκια») και θα πρέπει να κατεδαφιστεί η αποθήκη στην οδό Τσαμαδού. Αναμένουμε την τελική απόφαση του ΕΣΑΑ καθώς και τα σχέδια που την συνοδεύουν, προκειμένου να απανταποδοτηθούμε με περισσότερες λεπτομέρειες.

ΠΑΡΑΤΑΞΕΙΣ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η Δημοκρατική Πανεπιστημονική Κίνηση Μηχανικών καταγγέλει την απόφαση της κυβέρνησης για τις αυξήσεις των ασφαλιστικών μας εισφορών που φθάνουν στα 423 Ευρώ το μήνα για τους ασφαλισμένους πάνω από 5ετία και μέχρι τα 650 Ευρώ για τους ασφαλισμένους πάνω από 15ετία. Η απόφαση αυτή οδηγεί σε αδυναμία αποπληρωμής των εισφορών και πρακτικά στην κατάρρευση της ασφαλιστικής μας κάλυψης. Η απόφαση αυτή δεν είναι κεραυνός εν αιθρία, αλλά αποτελεί φυσική συνέχεια της πολιτικής της ανταποδοτικότητας στην κοινωνική ασφάλιση, δηλαδή της μεταφοράς των ασφαλιστικών βαρών από το κράτος και την εργοδοσία στις πλάτες των εργαζομένων με μια σειρά νόμους, με αποκορύφωμα για το ΤΣΜΕΔΕ το νόμο 3518/2006.

Η απόφαση αυτή είναι κομμάτι της συνολικής επίθεσης που δέχονται τα ασφαλιστικά μας δικαιώματα, κορωνίδα της οποίας είναι η αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης στα 67 για όλους, ενώ την ίδια στιγμή μειώνονται δραστικά οι εργοδοτικές εισφορές, αποκαλύπτοντας πώς μοναδικός ωφελημένος είναι το μεγάλο κεφάλαιο. Είναι τμήμα της συνολικής επίθεσης στα εργασιακά, μισθολογικά δικαιώματά μας, που κλιμακώνεται από τις κυβερνήσεις, τόσο στην Ελλάδα, όσο και σε ολόκληρη την ΕΕ.

Η Δημοκρατική Πανεπιστημονική Κίνηση Μηχανικών πιστεύει ότι η δράση μας δεν πρέπει να περιορίζεται με τουφεκίες στον αέρα. Σήμερα είναι περισσότερο επιβεβλημένο από ποτέ να βάλλουμε στο στόχαστρο τον πραγματικό αντίπαλο, την πολιτική της ΕΕ και της άρχουσας τάξης, πολιτική που εφαρμόζει η τρικομματική κυβέρνηση και θυσιάζει τα δικαιώματά μας στο βωμό της κερδοφορίας των ομίλων. Ο αγώνας για τα ασφαλιστικά μας δικαιώματα είναι αγώνας όλων των εργαζόμενων μηχανικών, όλων αυτών που τσακίζονται από την πολιτική αυτή. Προμετωπίδα του αγώνα ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΤΕΕ, όπου έχει καταλυτική επίδραση το μεγάλο κεφάλαιο, που αντικειμενικά ωφελείται από την πολιτική αυτή ποικιλότροπα. Ο αγώνας μας πρέπει να δοθεί με προμετωπίδα τα σωματεία όπου οργανώνονται οι μισθωτοί μηχανικοί ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, από το Σωματείο Μισθωτών Τεχνικών, το Κλαδικό Σωματείο Ενέργειας, την ΕΜΔΥΔΑΣ, μέσα από τις Επιτροπές Αγώνα Αυτοαπασχολούμενων Μηχανικών.

Απαιτείται άμεσα η κλιμάκωση του αγώνα, ξεκινώντας με τη σύγκληση Γενικών Συνελεύσεων στα σωματεία και στους κλαδικούς Συλλόγους των μηχανικών με θέμα την ΑΜΕΣΗ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ.

Παλεύουμε για:

- Κατάργηση όλων των αντισυμβαλλοτικών νόμων που διαλύουν τα δικαιώματά μας.
- Άμεση, δραστική μείωση των εισφορών μας με ταυτόχρονη αύξηση των εργοδοτικών.
- Αποκλειστικά δημόσια δωρεάν υγεία – πρόνοια. Περίθαλψη για όλους τους ασφαλισμένους του ΤΣΜΕΔΕ ανεξάρτητα από τα χρήματα προς το ταμείο.
- Σύνταξη στα 60 για τους άνδρες και στα 55 για τις γυναίκες. Αύξηση των συντάξεων. Πλήρη ασφαλιστική κάλυψη των ανέργων μηχανικών, με επίδομα ανεργίας 1.120 Ευρώ, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής (μισθωτός-ΔΠΥ).
- Κάτω τα χέρια από τα αποθεματικά. Έξω από την Τράπεζα Αττικής – χρηματιστήριο – ομόλογα. Πλήρης κάλυψη από το κράτος των απωλειών του αποθεματικού.
- Αποκλειστικά δημόσια, καθολική και υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΑΙΤΗΣΗ

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου στην προσπάθεια αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών του προς τα μέλη του και λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές δυσχέρειες, ενημερώνει ότι στο εξής η τριμηνιαία έκδοση του περιοδικού «Ο ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΣΗΜΕΡΑ» θα αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Παρακαλούμε όσοι συνάδελφοι επιθυμείτε να έχετε πρόσβαση στο περιοδικό **ΜΟΝΟ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ ΜΑΣ**, να μας ενημερώσετε αποστέλλοντάς μας την παρούσα σελίδα με συμπληρωμένα τα στοιχεία σας.

Κάθε νέα ανάρτηση του περιοδικού μας θα σας γνωστοποιείται με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος.

Ηρώων Πολυτεχνείου 19, Τρίπολη 221 00,

τηλ.: 2710226703, 2710241940

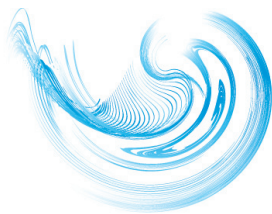
Fax : 2710222127

e-mail : tee_trip@tee.gr

ΕΠΙΘΥΜΩ ΝΑ ΔΙΑΚΟΠΕΙ Η ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ ΤΕΕ	
ΕΠΩΝΥΜΟ	
ΟΝΟΜΑ	
e-mail	

loutraki thermal spa

**...μία εμπειρία ευεξίας,
ομορφίας και υγείας!**

LOUTRAKI THERMAL SPA

Γ. Λέκκα 24
20300 ΛΟΥΤΡΑΚΙ

Τηλ.: 27440 62186 και 22215
Φαξ: 27440 62187

e-mail: info@loutrakispa.gr

